

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta . . . „ 20—
četrt leta . . . „ 10—
na mesec . . . „ 3-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 50—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan svečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefona št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi po pošti:

celo leto naprej . . . K 36— | četrt leta . . . 9—
pol leta . . . 18— | na mesec . . . 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Jugoslovani v Pragi.

Na velikih olimpijskih svečanostih v stari Grški se je shajal ves grški kulturni narod, da počasti svoje narodne bogove, pregleda svojo kulturno zrelost po duševni in fizični strani, da se grška plemena dogovore med seboj glede medsebojnih državnopolitiških odnosov in da v velikem vsako četrto leto znova premostijo svoj narodni in gospodarski program napram znanemu svetu t. j. državno organiziranemu svetu na vzhodu (Perzijci, Feničani, Egipčani), zapadu (Kartaginci in poznejše Rimljani) in proti severu (Makedonci). Grške rodbine, narodne manjšinske naselbine, z otokov daljnega sveta, iz južne Italije, Sicilije, severne Afrike, maloazijskega obrežja, od Crnega morja itd., so se skrbno pripravljale cele mesece na dolgo in nevarno pot, da zopet preživijo kot ločene in zatirane hčere nekaj tedov v naročju svoje ljubeče matere na rodni grški zemlji, da se znova orientirajo v narodni vsegrški politiki in se nasrebaajo ob pogledu visoke grške naobrazbe potrebne navdušenja in notranje odločnosti, ki jim je bila potrebna, da vztrajajo v boju in zmagojo nad barbari.

V enakem položaju in z enakimi čustvi in potrebami so odšli sinovi in hčere jugoslovanskega naroda posetit brate in sestre severnega dela slovenskega naroda v češko Prago, kulturno središče najbolj zrelega naroda, srce, ki je bilo vedno v njem združeno življenje in ljubezen ne samo za Čehe, ampak za vse Slovane. Zarki češke duševne in gospodarske naobrazbe so z enako toploto ogrevali Ljubljano in slovensko zemljo, kakor Zagreb in ostale pokrajine balkanskih Slovanov.

Od leta 1900 so dobivali medsebojni jugoslovanski in češki odnosi vedno bolj prijemljivo in stvarno obliko. Vabili smo k sebi Čehe povsod tja, kjer nam ni dostajalo lastnih izvežbanih moči. Za naš gledališki naraščaj so skrbeli češki učitelji. V spoznanju, da nemškemu kapitalu ob Adriji more uspešno tekmovali poleg organiziranega lastnega domačega kapitala edino češki, smo povabili Čehe. Živnostenska banka se je pričela gospodarsko zanimati za jugoslovanske dežele in je s svojimi kreditnimi bankami postala nevarna v prvi vrsti nemški ekspanzivni gospodarski politiki v naših deželah.

Zato so pa Čehi vabili našo mladino v Prago, ker so opravičeno pričakovali ob bližnjega spoznanja češkega javnega življenja v Jugoslovanih svoje naravne zavezave proti kulturni, gospodarski in politični germanizaciji in madžarizaciji slovenskega življa v avstrijski in ogrski polovici. Število akademične slovenske mladine na praških visokih šolah se je stalno dvigalo. To število je zraslo od leta 1901.—1907. od

12 na okroglo 160 in kasneje se je gibalo med 140—200.

Duševno ozračje je slovenskega visokošolca sililo k premišljevanju in razmišljanju. Moral je pričeti primerjati domače razmere s češkimi. Poučni izleti v gospodarska podjetja, češke kulturne naprave, historičnost Prage, sestanki in pol. znanstvena predavanja so našemu študentu dale pobudo in potrebo, da se je pričel sam poglobljati v različna vprašanja, ki spadajo v pojem lastnega narodnega problema.

Politično strankarsko življenje je bilo v Pragi silno živo. Boj je bil oster, toda dostojen. Slovenskemu naslednjemu dijaku je stala najbližje realistična smer, ki ni zanikala historičnega državnega prava, poudarjala pa naravno človeško pravo. V kulturnih vprašanjih je bila smer po Masarykovem vzoru strogo kritična, analizujoča, kaj je v konkretnem slučaju naprednost, kaj reakcionarstvo. V gospodarskem programu je bila za politično merodajna socialnost, v političnem demokratičnost, splošno pa v javnem življenju etičnost. Iz te smeri so zrasli akademiki, ki so stopili med Slovence z vprašanjem: »Kaj hočemo?«

Politične ideje te vrste so se širile iz kroga slovenskih realistov v Pragi in pa od Masaryka kot političnega pisatelja samega tudi med slovenske dunajske visokošolce, ki so sprejeli realistične nauke in se imenovali radikalci in ki so bili združeni v »Sloveniji«. Pričela je izhajati »Omladina«, revija radikalnega visokošolskega naraščaja, ki je pod spretno redakcijo imela znanen vpliv na duševni razvoj srednješolcev in visokošolcev ter je vzgojila številno in delavno generacijo. Kar je bila našim dijakom na Dunaju »Slovenija«, to je bila dijakom v Pragi »Adrija«. Politični in kulturni naraščaji realistične ali radikalne smeri med Slovenci imajo svoje korenine v Pragi.

Omenjamo samo troje o vplivu iz smeri, ki so zadeli neposredno v dober smisel Slovence.

Realizem je povdarjal važnost drobnega dela med ljudstvom. Realistična ali radikalna omladina je osnovala pod imenom »Prosveta« nebroj lepih ljudskih knjižnic med našim ljudstvom. Poslovanje je bilo vzorno in uspešno. Žal, da se poznejše akademične generacije niso brigale več s potrebno verno in požrtvovalnostjo za to važno kulturno delo.

Praga je pokazala našemu dijaštvu smotrenost, sistem v delu za manjšinska narodna vprašanja. Zanesljivi narodni kataster glede številnosti po narodni pripadnosti, premoženjski moči, evidenca stanov, prirastek, izseljevanje, umrljivost, zasedenje mest, statistično in grafično obdelovanje vse te snovi na narodni meji in po naših narodnih manjšinah — ves ta študij in delo spada pod pojem dela narodno-

obrambni društev. Spominjamo se pred leti krasne manjšinske razstave v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani, ki je bila delo našega praškega dijaštva.

V sokolstvu so bile najprej navezane vezi med Slovenci in Čehi. Pomagalo je vršiti prebujevalno narodno nalogo z manifestujočimi zunanjimi nastopi. Poznejša smer sokolskega delovanja koncem 19. in prva leta 20. stoletja pomenja poglabitev v teles, vzgoji. Zadnja leta so pokazala nujno potrebo intenzivnega, vsestranskega smotrenega in zavedno organiziranega dela na tem polju, ki naj bi podpiralo potom pravne pa tudi kulturne vzgoje sokolskega naraščaja reforme v slovenskem narodnem in splošno javnem življenju. V tej smeri se je vzgajal naš visokošolski sokolski naraščaj v praških telovadnicah in društvih. Vrnivši se domov spoštujejo sokolski delavci nove smeri prvi del Tyrševega sokolskega programa, ki se nanaša na telesno vzgojo, istočasno pa povdarjajo posebno z ozirom na duh časa in izpremenjene oblike narodnega boja na zunanji in javni politični, kulturni in gospodarske razmere na znotraj, da je treba dati pravni vzgoji sokolskega naraščaja večjo vsebino glede narodnega in izobraževalnega programa.

Jugoslovani so šli gledat petdesetletni jubilej narodnega gledališča. Spomini na mitološko dobo Libuše in Dalibora povedo jugoslovanske goste v čase, ko je velika slovanska rodbina živela v svoji pradomovini med Karpati, Črnim morjem in Baltom nedeljeno, združeno, svobodno. Slovomalo malo prijazna usoda je zabilala od vzhoda madžarski, od zapada pa nemški sovražni klin v njih narodno telo. Gledati, opazovati se pravi spoznanje. V spoznanju je šola in načrt za bodočnost. Preteklosti ne moremo zanikati, nikdo pa nam za bodočnost ne more braniti ožje zveze med Čehi in Jugoslovani, da je vse naše narodno delovanje uravnano smotreno in po dogovorjenih kulturno in gospodarsko nam skupnih smernicah.

Praga nam postani slovanska Olimpija, posvečeno središče slovanskih želja in narodnega dela za vse Jugoslovane, čisti vir nacionalnega navdušenja in krepke zavednosti, ki rodi energijo, neupogljivost, trudljivost za doseg našega najvišjega cilja — Jugoslavije.

Manifestacijski shod v Trbovljah

se vrši na binkoštino nedeljo 19. maja popoldne ob 2. v prostorih pri Spancu.

Govorniki poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Ravnihar. Rojaki pridite zahtevati našo Jugoslavijo!

Praške slavnosti.

Praga, 15. maja.

Praga pričakuje svoje goste in prijatelje. Svečano se je pripravila za svečani trenutek, ko more sredi silnega vojnega vrvenja praznovati veliko kulturno slavje, kakoršnega v tem vojnem času ni praznovati noben narod, nobeno mesto na vsem širnem svetu.

Kulturni praznik je nastopil za naše brate na severu. Vsa Libušina stolica se je odela v praznično obleko. Večina hiš je razobesila spontano in brez vsakega poziva že danes zjutraj zastave v čeških narodnih barvah rdeče-belih. Okna so okrašena z zastavami in s številnih drogov plapolajo češke barve. Na pročelju češkega muzeja na gornjem koncu Vavčarskega trga visita dve mogočni zastavi v narodnih barvah. Ceste so polne ljudstva, ki valovi proti kolodvorom, kjer pričakujejo goste iz vseh delov dežele in goste bratskih in prijateljskih narodov. Deklice v pastrih narodnih nošah oživljajo sliko svečanostnega razpoloženja. Videti je noše vseh slovanskih narodov, naravno, da največ tako priprosti, a umetniško dovršeni čeških narodnih noš.

Večerniki praških listov prinašajo dolge članke in razprave, v katerih naglašajo in slave kulturni pomen svečanostnih dni in proslave petdesete obletnice češkega Narod. divdala. Vsi listi enodušno proslavljajo velikanski kulturni pomen tega jubileja, obenem njega nad vse veliko važnost v enem najpomembnejših trenutkov za vso monarhijo.

Z največjo napetostjo pričakuje vsa Praga prihoda gostov, ki se polagoma zbirajo iz vseh delov države v češki prestolici ob Vitavi. Praga pričakuje danes in jutri najuglednejše predstavitelje slovanskih in latinskih narodov naše monarhije. Večji del gostov pričakujejo danes po noči in jutri zjutraj. Do sedaj je dospel v Prago del slovanskih gostov s poslancom dr. Rybafem iz Trsta. Dospelo je tudi že nekaj hrvatskih zastopnikov z zagrebškim, karlovaškim in sušaškim županom. Dospelo je dvajset najuglednejših zastopnikov poljskega naroda, med njimi poslanci, časniki in zastopniki krakovskega vseučilišča. Italijane zastopa poslanec Conci s celotno vrsto drugih veljavnih moči, predstavitev italijanskega življa v naši monarhiji in kulturnih delavcev. Posebni sprejemni odbori pričakujejo goste na kolodvorih ter jih vodijo po mestu, kjer ljudstvo z navdušenjem pozdravlja dole sobojevnike in prijatelje. Zopet drugi odbori so prevzeli nalogo, da razkazujejo došlim gostom znamenitosti, historične spomine in narodne institucije v mestu.

V Gregorovi dvorani reprezentacijske hiše praškega mesta je imel jugoslovanski poslanec dr. Tresić-Pavičič danes predavanje o pesniku Preradoviću. Predavanja se je udeležilo

mного nad 300 oseb, med njimi skoraj vsi do sedaj v Prago dospeli Jugoslovani, jugoslovanski vseučiliški slušatelji in mnogo Čehov. Poslušalci so govornika nešteto krat prekinili z oduševljenimi medklci ter so prirejali poslanec dr. Tresić-Pavičič povsod, kjer se je prikazal, sprejet z največjim navdušenjem in mu je prirejalo ljudstvo, kamor je prišel, nepopisno prisrčen sprejem.

Danes zvečer ima češka državna pravna demokracija prija-tejski večer v Meščanski besedi. Na tem večeru bo govoril za Čehe dr. Kramář.

Zvečer se vrši v Narodnem divadlu slavnostna predstava. Igra se Jiraskov »Jan Hus«. Na Kralovih vinohradih v ondodnem gledališču se igra danes zvečer Smetanova opera »Hudička« (»Poljuba«) ter so gostom rezervirani sedeži. Jutri dopoldne se vrše v obeh gledališčih ob prosti vstopni ljudske predstave. Vstopnice za te predstave je razdelilo neumorno delavno društvo »Česke srdce«. V Narodnem divadlu se igra kot ljudska predstava sedanjemu razpoloženju najprikladnejša Smetanova opera »Prodaná nevesta«.

Ob pol 10. uri dopoldne se vrši jutri na produktivni borzi češka socialistična slavnost gledališkega jubileja. Govoril bo na tej slavnosti neki odlični češki literarni kritik, za češke socialne demokrate državni poslanec dr. Soukup za češke narodne poslance državni poslanec Křofač, za uredništvo »Napreja« in jugoslovanski socialnodemokratsko stranko ravatelj Anton Krstan ter zastopnik slovenskega gledališkega konzorcija v Ljubljani. Priглаšeni pa so tudi govorniki iz drugih slovanskih socialističnih strank.

V Panteonu češkega muzeja se vrši nato ob 11. dopoldne slavnostno zborovanje. Fanfare iz Smetanove »Libuše« bodo uvedle slavnostno zborovanje. Trombači Češke filharmonije v svoji znani virtuoznosti bodo otvorili slavnostno zborovanje pod vodstvom kapelnika Čelanského. Pevski zbor vsem Slovincem znanega »Hlahola« bo zapel celo vrsto samo čeških skladb. Sledili bodo slavnostni govori. Vrsto slavnostnih govornikov bo otvoril dr. Kramář, za njim bo govoril ljubljeneč vsa češkega naroda pisatelj Jirasek. Vrstili se bodo nato slovanski delegati iz vseh strani monarhije in zastopniki latinskih narodov. Za delavstvo bo izpregovoril pisatelj F. K. Krejčí. Zaključek slavnostnega zborovanja bo tvoril znani husitski koral: »Kdo ste boží bojovníci«.

Popoldne se vrše zopet predstave v praških gledališčih. Na odru »Narodnega divdala« se vprizori Vrhlickega »Noč na Karlštejnu«. V gledališču na Kraljevskih vinohradih se igrajo »Naši furjantki«. Istočasno s

LISTEK.

Na grobu Matije Majerja-Ziljskega.

Ob času, ko so odhiteli naši slovenski gostje v zlato Prago, da se udeležijo velikega jubileja češkega naroda, da svečano proslave z našimi brati spomin velikih dogodkov pred petdesetimi leti, da vidijo uspeh in napredek češke narodne umetnosti, da potrdijo zavezo, ki je bila sklenjena med nami, in jo ukrepajo za bodočnost in za večne čase, — v tem času, pravim, je naša sveta dolžnost, da se spomnimo onih naših moči, ki so v najtežjih temnih časih pripravljali to zvezo, ki so iz daljave gledali v bodočnost in so s svojim delom položili temelje, na katerih stoji danes naša trdna zgradba skupnega boja. Težka je bila njih pot, vedla je iz nejasnih temin proti luči, mnogo ovir je ležalo povsod, toda oni so šli po njej s svojo lastno silo, s trdno vero v zmago...

Trile taki močje počivajo na velikem praškem pokopališču na Oljšanah. Tu je grob Jana Lege, onega preprostejšega češkega uradnika, ki je prišel med nas, ko smo se komaj začeli dramiti iz spanja in skoraj nismo vedeli, kako bi prišli za delo. Prišel je v Trst in je tam s Slovenci deloval temelje čitalnic, učil je zbirati narodne sile v organizacijo, pripravil je zvezo med severom in ju-

gom in je bodril omahljivce k delu. Zbral je prvo nagrado za slovensko skladbo, dal je misel za »Glasbeno Matice«, pripravil je Sokola itd. In ko se je vrnil v Prago, je ostal v zvezi s prijatelji, posredoval je kot pravi »slovenski konzul«, pošiljal je knjige, ustanavljal knjižnice za koroške šole itd. V Pragi je sprejemal naše ljudi, zbral je okoli sebe mladino in je do zadnjega diha živel svoji veliki misli. Pred 12 leti je umrl. Slovensko akademično društvo »Ilirija« v Pragi, ki ji je bil časten član, mu je postavilo s prispevki slovenskega učiteljstva in njegovih prijateljev primeren spomenik, ki prča domačinu in tujcu, da tu leži »průkopník« češko-slovenske vzajemnosti.

Ne daleč od njega počiva Fr. Tomšič, brat Antona Tomšiča, prvega urednika »Slov. Naroda«. Antona Tomšiča so zvali v Mariboru »slovenski mesija«. Kake boje je preстал v onih letih po 1868. urednik »Slov. Naroda« v Mariboru, to si moremo predstavljati, ako pomislimo na današnje čase. Anton Tomšič je imel dobrega, zvestega brata, ki je študiral v Pragi. Bil je prvi slovenski študent v Pragi in je dal s tem zgled. Takrat mu ni skoraj nihče sledil. On pa je prinesel med češko mladino svojo dobro slovensko dušo, odločno voljo in prijazno slovensko pesem, ki se je od te dobe tu domačila. Ustanovil si je v Pragi kot inženir svoj dom in je postal skrben prijatelj slovenskega praškega dijaštva. Bil je predsednik »Podpornega društva«, zbral je okoli

sebe prijatelje Slovencev in je z njimi skrbel za našo mladino. Ljubil je svoj Dedni dol, svojo domovino in ji je ostal zvest do smrti. Pred desetimi leti ga je slovensko dijaštvo sprejelo na njegovi zadnji poti in mu bo ohranilo za vselej hvaležen spomin.

In tretji grob je grob Matije Majerja - Ziljskega, najbolj zapuščen in pozabljen in vendar bi to moral biti nam eden iz najdražjih grobov.

Zadnjič sem obiskal ta grob. Dolgo sem ga iskal in povpraševal po njem, na zadnje me je pot sama privedla k njemu. Obstal sem, pogledal — in izza drobnih zelenih vej se je pokazal napis, ki je kazal, da tu počiva v Gospodu — Matija Majar - Ziljski, župnik v pokoji, »slovinský spisovatel, předseda slov. spisovatelů, národní buditel slovinský...« Umrl leta 1892, v 83. letu svoje starosti...

Tu torej leži mož, ki je šel toliko let pred nami! In mi se nismo niti zmedli za njegov grob. Tolikokrat sem šel morebiti mimo njega in nisem niti vedel, da je tu. Kako je včasih bodočnost nehalna. Ko je bila leta 1911. stoletnica njegovega rojstva, ne vem, ali se ga je kdo spomnil...

In vendar je ta mož celo življenje dal za nas in za našo slovansko misel. Kaj je bil Matija Majar - Ziljski? Spominjam se, kako sem v rani mladosti spoštoval tega moža. Med knjigami očetove knjižnice sem našel njegovo knjigo o Cirilu in Metodu. Kako so gledale takrat nevedne mlade oči one sil-

ke, ki so kazale, kako nosita blagovestnika svete knjige v slovansko Panonijo! Iz te knjige sem se deček učil cirilskih črk, kajti ugajale so mi za to, ker so bile naše. Ta Majarjeva knjiga je bila v marsikateri slovenski hiši in iz nje so se naši ljudje učili ljubiti dvoje imen, ki sta danes znak naše šolske družbe. Pa Matija Majar je bil več nego pisatelj ene knjige. Prišel je iz svoje Ziljske doline ob času, ko je spal še ves Korotan in z njim vred cela zemlja slovenska. In Majar je spoznal, da je treba dvigniti ta rod v znamenju onega velikega slovanstva, ki mu bo dalo poguma in volje do življenja. Sam se je z obudovanja vredno vstrajnostjo poglobil v slovanske znanosti. Vedel je, da se bomo ljubili tem bolj, čim bolj se bomo razumeli. Med narodi, ki se ne razumejo, ni bilo še nikoli trajnega prijateljstva, kaj šele bratstva. Zato je premišljal o skupnem vseslovanskem jeziku. Videl je veliko Rusijo. Napisal nam je prvo rusko slovnico. Vlada ga je začela preganjati, toda on se ni bal. Bil je bojevnik.

Ko je prišlo leto 1848, in so šli narodi na Dunaj s svojimi zahtevami, smo Slovenci mirno čakali doma »dunajskih milosti«. Takrat se je prvi oglašil Matija Majar s Koroškega v »Novicah« in je nam podal naš narodni program. On je vedel, kaj je treba zahtevati in vedel je tudi, da je treba odločno zahtevati. V težkih časih, ki so sledili, so njegovi nemški nasprotniki z vso silo delali proti njemu. Umaknil se jim je v Prago,

kjer je častil spomin mož, ki so mu bili učitelji v mladosti. Gospod profesor Š. mi je izročil nekaj podatkov dr. N., ki nam pričajo o njegovem praškem življenju in delu. Toda o tem drugič. Utrujen od preganjanja, je naš veliki koroški bojevnik opešal. Lotila se ga je bojazan pred ljudmi, bil je nezupen, povsod je videl nasprotnike. Vid mu je opešal, tako da je skoraj oslepel. Tako je umiral zapuščen in pozabljen v Pragi. A danes? Ali ni ta duhovščina, ki se bori za deklaracijo, prva prava generacija, ki stopa po sledovih Matije Majerja-Ziljskega? Ali nam ne bo ostal ta mož za vselej eden največjih Korotancev - Slovanov, ki je iz temnine kazal pota bodočnosti!

— — — Njegov grob pokriva lepa zelena pomladanska trava, ob križu se vpenjata dve tanki vrčici. Zdi se, kot da je priroda sama skrbela zanj. Kriz je železen, nekoliko zastarel, pred njim je lampica in na njem še dobro ohranjena slika, ki kaže našega Matijo Majarja v zreli moški dobi... Tu torej leži naš mož... Naši slovenski gostje bodo gotovo v imenu svojega naroda posetili te grobe in jim bodo prinesli poždrave naše prebujene, premlajene jugoslovanske domovine. Može, ki spe v teh grobovih, si zaslužijo ta pozdrav, kajti vsi so pred pol stoletjem pripravljali to, kar doživljamo danes. Lepo jim je spati v bratski češki zemlji, a v domovini ne sme umreti na nje spomin. Oni so namreč šli pred nami zato, da jim sledimo. Dr. L. L.

temi gledališki predstavi se vrše ob 4. popoldne na Zofinu in na Petru ljudske veselice ob prostem vstopu. Pri teh ljudskih prireditvah sodelujejo vsa praška pevka društva, da ponese pesem med ljudstvo, ki je tako dolgo pogrešalo svobodno zabave in razvedrila v neprestanih grozotah vojne in v borbah za obstanek.

Zvečer se vrši zopet v Narodnem divjadu predstava, to pot slija Smetanova opera »Libuša«, v kateri nastopa slovita češka pevka Ema Destinova. Na odru vinohradskega gledališča pa se vprizori Tylova »Fridlovačka«.

V petek zvečer se vrši v reprezentacijski hiši praškega mesta prireditve s sodelovanjem pevke Destinove, češke filharmonije, češkega kvarteta, slavne češkega virtuoza Kocijana ter pevkega zbora praških učiteljev.

★
Odboru jubilejne slavnosti »Narodnega divjaka« v Pragi.

Srca slovenskih žen sledi velpomembnemu kulturnemu prazniku bratskega češkega naroda z navdušenjem!

Zensko telovadno društvo v Ljubljani:
A. Hudovernikova, M. Jelačinova,
M. Krofčeva.

Hrvati v Pragi.

Zagreb, 14. maja.

Na Markovem trgu vlada že delj časa velika nervoznost, ker pojde v Prago iz Zagreba okrog 70 najuglednejših mož in je vladni značaj eminentno politični pomen petdesetletnice »Divjadla«. Zagrebški župan dr. Srkulj je odšel že danes, da se je vršila silovita presija nani, da ostane doma. Z njim je odšlo pet občinjskih svetnikov, a v Prago pojde razum njih mnogo koalicijskih in opozicijskih poslancev in uglednih narodnih mož in gori se sestanejo ne samo z ostalimi Jugoslavinami iz Slovenije, Istre, Dalmacije, Banovine, Hercege - Bosne, nego tudi s Poljaki in Italijani. — V Pešti in v peštansko orijentiranih vladnih krogih na Markovem trgu jih peče in boli, nervozno skačejo in kujejo zapreke (z železniškimi vagoni), a zaeno spletke z Wekerlom, ki je navestil, da je že »vse pripravljeno« za ono Veliko Hrvatsko, ki jo je Stadler pozdravil v svoji brzojavki Seidlerju dne 8. maja.

Zagreb sam čaka na sredo. To je dan one velike 50letnice. Nič ne bo običnega, nič hrupa. A vendar se zaveda vsak posameznik velikega pomena tega dne. Zvečer se pojde v kazalištu Smetanova »Prodana nevesta«. V nedeljo popoldne so bila z evsa mesta razprodana, kar se v Zagrebu kljub vedno obilni udeležbi vendarle še ni zgodilo. V četrtek se igra sloveča »Noč na Karlovo tyno«, a v petek pozdravimo Jaroslava Kocijana s pianistom Ličarjem, ona dva umetnika svetovne slave, ki ju Jokini v Salzburgu niso pustili nastopiti iz nacionalne neustopnosti.

S »Prodano nevesto« se je zopet dvignilo zanimanje za gledališče, ki je v poslednji dobi zelo izgubilo na popularnosti. Sedaj je prevzel redateljstvo opere zopet Srečko Albini, znani skladatelj (»Baron Trenk« itd.) ter si ves Zagreb za bodočo sezono obeta prav mnogo. Nastane torej plemenita tekma med Zagrebom in Ljubljano, živa slika možnosti, ki bi se nam otvorile povsod, če bi bili »na svoji zemlji — svoj gospod.«

Ofenziva Frankovcev v hrvatskem saboru.

Zagreb, 14. maja.

Ob 12. (dne 13. maja) se je otvorila saborska seja. Predseduje dr. Lukinič, prisotni ban in vsi oddelni predstojniki. Poslanec je malo, galerije dovolj polne. Prisostuje tudi v Slatični novoizbrani koalicijski zastopnik dr. Zdravko Kovačević. Za spomenogovorom za nedavno umrli nar. zast. Krajnovičem preide savor na dnevni red. Govori dr. Ivica Frank. V daljšem govoru prične s kritiko vladajočega sistema in kritizira vlado in večino. Pravi, da bo glasoval proti imenitnosti. Koalicija podpira bana Mihalovića in nosi odgovornost za vse vladne čine. Kritizira gospodarsko politiko koalicije in izvešče odbora deveterih ad hoc (svoječasno v aferi nekorektnosti pri aprovizacijah itd.), o svinjarskem društvu »Slavonija«. Do tu je njegov govor stvaren. Naenkrat pa preide v stari frankovski ton: Vlada podpira jugoslovansko ščuvanje. (Baš o koaliciji se to ne da trdit!) Vlada pomaga s tem ententi. Nato sledi nepopisljivo bruhanje denunciacij, obrekovanja, grdenja, sledi sadiščino kopčenje najnižjih sumničev, najpodležjšega obrekovanja, spodtikavanja, izkrivljenj, laži, cinično roganje istini, falsificiranja. — Še nikdar nisem v svojem življenju slišal takšnega rekorda podlosti, niti v sodni dvorani, niti na shodih, niti v nobenem parlamentu ali aktih. Človeku se obrača železode od studa, kadar mora prisostvovati podobnim bljuvotinam. Pri tem se Franku, očividnemu nevrasteniku, izpači upadlo lice in dobi zelenkasto barvo, izpod nizkega intriguantskega čela srši dvoje zlobno inteligentnih nemirnih oči, hrbet se mu skrivi kakor mačku, ki čuti psa, in prsti se mu krčijo in zopet razkrečejo kakor v sadiščini nasladi. Frank je v svojem elementu, Frank uživa, Frank denuncira, laže, natolcuje, brizga strup: Srbi so veliki jetnike, Srbi so streljali, a vi, vi

ste srbofilni, vi ste izdajalci, ker podpirate jugoslovansko gibanje, mi pravišmo verni, verni, verni. Milinovci, disidenti, Mileusniči zbesne. Tega ni mogoče prenesti, takih infamij ne prenese ne živci, ne želodec. Vse opozicijske stranke navale na Franka: »Lažeš! Kuži! Z imeni na dan! Kdo je bil obešen? Pa že imaš material konfidentov, ki so lagali, ko so pisali!« Od koalicije se udeležujejo protestov Bertič, Ribar in Paleček, a večina koalicijska večina, na katero je govor adresiran, ona ... molči. Molči in ne vé, kaj bi. Predsednik Lukinič bi bil moral klevetniku vzeti besedo, ker že zdavnaj ne govori k stvari, a sicer energični mož se ne spomni na to. Ne vé, ali je napaden naš pokret, ali na njem povsem nedolžna koalicija, ne vé, kaj naj pomeni vse to, ne vé, kam. Svetozar Pribičević, sicer se ga boje, danes ne otvori ust. Vilderja nema, je na agitaciji v Delnicah. Unionisti na desnem krilu se pomenljivo spogledavajo. Ali se barka že potaplja, ali se podgane že sele?

Vika in buka narašča do oglušnosti. Govor in medikcijski protesti se deloma spoje v en krik, končno sodeluje galerija. Časih si da duška celo novinarska loža. Vmes zvoni Lukinič z velikim predsedniškim zvonom.

Med hrupom izjavi Frank, da so frankovci doslej molčali, a odslej da bodo govorili. Že jutri se nadaljuje stari ples. Govorili so Seidler, Wekerle, Stadler, Šusteršič, in sedaj se prične delo na Hrvatskem! Frankovci aktivni, frankovci na delu, bljujejo otrov in srd in neso zmedo v narodne vrste. Kam pojde koalicija in kako? Ali ona danes sama vé?

Sabor konča okrog 3. popoldne po štiriurnem (!) Frankovem govoru, ker ga je predsednik moral radi hrupa prekiniti. Opozicijski listi pišejo: »Pošto je taj govor bio ispunjen samo gadnim denuncijacijama protiv svega, što je narodno hrvatsko i jugoslovansko i protiv svima, koji bore za slobodu i jedinstvo svoga naroda, ta nećemo donijeti izveštaja današnje sjednice, ali ćemo se u sutrašnjem broju osvrnuti na taj govor.« »Hrvatska« ga seveda prinese in razširi v mnogo tišči izvodih po vsej deželi, ker je za reptile vedno dovolj papirja!

Obnoveitev zveze med Avstro-Ogrsko in Nemčijo.

Berolin, 14. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Pogajanja v velikem glavnem stanu, ki se potekla tako zadovoljivo, in pri tem izvršena dolžnost temeljnih točk za izgradbo in poglavitve zveze tvorijo prvi korak za politično, vojaško in gospodarsko pogodbeno delo, ki se bo sedaj pač v najkrajšem času pričelo. Na dani ležeče je, da bo mogoče politične in vojaške pogodbe, katerih temeljne oblike je pač lahko spoznati, hitreje izdelati, kakor gospodarske, glede katerih je treba izmene interesov med deželami gospodarsko tako raznoliškega ustroja in tako različne razporedbe sil. Gotovo se ne motimo, če domnevamo, da se bodo pogajanja uvedla v Berolinu. V to svrhu smemo pričakovati tu avstro - ogrske državneke. Pogajanja se bodo nato najbrže nadaljevala na Dunaju, kjer se bodo tudi brž kot ne končala. S strani Nemčije bo pri teh gospodarskih pogajanjih z vodilno nalogo sodeloval tudi bivši ravnatelj trgovskopolitičnega oddelka zunanega urada Koerner. Kakor pač odgovarja obseznemu podrobnemu delu, katero je treba izvršiti, bo za gospodarska pogajanja treba najbrže več mesecev.

Köln, 15. maja. »Kölnische Zeitung« piše o zvezi z Avstro - Ogrsko, da ni res, da bi bilo sklenjeno, da se sprejme nova zveza v ustavo. Namerala se skleniti pogodbe politične, vojaške in gospodarske narave. Te pogodbe naj tvorijo celoto. Ne gre torej za posebne gospodarske zveze ali za kako vojaško konvencijo, marveč za eno samo pogodbo, ki ima vojaški, politični in gospodarski del. Neresnična je tudi vest, da je prišlo pri razgovorih v glavnem stanu do rešitve takozvane avstrijsko - poljske zadeve ali pa da bodo pogajanja imela za posledico tako rešitev.

Berolin, 15. maja. »Lokalanzeiger« piše o sestanku cesarjev: Zdi se nam dvomljivo, da se je pri tej priliki poljsko vprašanje že popolnoma rešilo in še manj bi verjeli, da se rešitev tega vprašanja išče sedaj še v smeri avstro-poljske zveze. Če smo pravilno informirani je ravno ta način rešitve vprašanja najmanj primeren.

Dunaj, 15. maja. Neki priča sestanka obeh cesarjev z dne 12. t. m. poroča o tem sestanku: Oba cesarja sta se razgovarjala sama več, kakor 1. uro. Pred zajtrkom je poročal še zunanji minister grof Burian. Po zajtrku je sledil dolg cercle. Nato se je vrnil cesar Karl v svoje apartamente, kjer je sprejel poročila svojih svetovalcev. Ravno kar je bil grof Burian pri cesarju, ko je vstopil cesar Viljem v salon svojega zaveznika. Oba vladarja sta ostala sama nad pol drugo uro. Po obisku nemškega cesarja je sprejel cesar državnega kanclerja Hertlinga in nato državnega tajnika von Kihlmanna. Med tem je bil cesar Viljem sprejel poročila svojih svetovalcev in poslušal v posebni avdienci avstro - ogrske funkcije. Pri državnem kanclerju so se vršili diplomatični razgovori. Opetovano je konfiriral baron Arz z rfm. Hindenburgom in Ludendorffom. Pri večerji so bili v salonu cesarja Viljema navzoči vojaški in politični voditelji obeh držav. Cesar Viljem je pričakoval ob vohodu svojega prijatelja in zaveznika. V mali knjižnici sta imela 10 minut trajajoč razgovor. Ko sta vstopila v dvorano sta si segla krepko in zvesto v roke. Pri večerji napitnice in pozneje zopet sestanki v salonu. Vladarja in njih okolice navedajo resne in posrečene delom in

zaupanje v bodočnost. Vsi priče zgodovinskega dogodka čutijo, da se je zveza med obema centralnima državama v pravem pomenu besede pogrebila.

Iz ogrske zbornice.

Budimpešta, 15. maja. V poslanski zbornici je interpelliral grof Karolyi o vsebini zadnjih cesarskih razgovorov ter o cesarjevem pismu princu Sikistu Parmskem. V utemeljevanju je izjavil grof Karolyi, da sloni zveza z Nemčijo na avtomatičnem podaljšanju. Novih pogajanj torej sploh ne potreba. Obrat se je proti ustvaritvi Srednje Evrope ter proti sklepu vojaške konvencije. Ogrska želi vojaško in gospodarsko samostojnost. Tudi je zahteval, da se razjasni, kako vlogo je igral grof Czernin v zadevi cesarjevega pisma.

Odgovarjajoč na interpelacijo je izjavil min. predsednik dr. Wekerle, da bo javno mnenje na Ogrskem soglašalo s tem, da se je preizkušena zveza z Nemčijo podaljšala in poglabila, da bo prišlo do gotovih vojaških pogajanj in pogodb je samo ob sebi umevno. Ogrski pa ostane v vsakem oziru varovana prosta roka. Srednja Evropa je zelo obsežen pojem. Sploh pa se ne bo postavila zbornica glede gospodarskih vprašanj pred fait accompli. Tudi glede poljskega vprašanja se bo popolnoma enotno postopalo. Zveza z Nemčijo ne bo ovirala, da bi stopil iz drugih narodov na gospodarskem polju v zvezo, ali pa da se pridružijo zvezi narodov. Glede pisma je izjavil min. predsednik, da je vzbudilo, ker je bilo v bistvenih delih potrjeno, gotov nemir zlasti v Nemčiji, ki pa je izginil ko se je zadeva pojasnila, vsled česar je stvar smatrati za končano. Bivši minister grof Czernin ni tajil, da so se vršila razgovaranja s princem Sikistom. V kolikor so imela ta razgovaranja političen značaj, prevzema grof Czernin popolno odgovornost. Odgovor je bil z veliko večino sprejet na znanje.

Živahni boji na Francoskem.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 15. maja. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Severno od Kemmela so imeli krajevni napadi in podvzeta popolen uspeh ter pripeljali 120 vjetil. Naš napad je zadel sovražne čete, ki so se ravno menjavale ter je stal Francoze velike krvave izgube. Artiljerijski boj je ostal v pokrajini Kemmela stopnjevati. Danes zjutraj so se tam s francoskimi sunki razvili novi infanterijski boji. Med Lyso in kanalom La Basse in pri Bucquoiju je bila sovražna artiljerija zlasti čez noč delavna. Med Ancro in Sommo smo vdrl v kratkem sunku ob cesti Bryal-Corbis v angleške črte ter obdržali pokrajino proti dvakratni močnim sovražnim protinapadom. V podporo infanterije je trajalo živahno artiljerijsko delovanje. Pri Villers-Bretonneuxu, na obeh straneh Luce in Avre je streljanje pogosto ožilelo. Na zapadnem bregu Avre je napad sovražnik naše črte pri Castelnu. S težkimi izgubami smo ga vrtil nazaj. Na nekaterih odsekih izvidni boji. Naši letalci so zblili večerj 4 prveze balone. Na bojnih frontah zelo živahno ponočno letalsko delovanje. Obmetavali smo Calais, Dunkerque in druga munijska skladišča ter železniške naprave sovražnika izdatno z bombami. — Z ostalih bojišč ničesar novega. — v. L.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 15. maja. (Kor. urad.) Pri obrambi danes zjutraj izvršenega sovražnega napada severno od Kemmela so sovražniki na eni omejeni točki ostali v naših prednjih črtah. Nov močan navidezni napad Francozov severno od Moreuilla se je s težkimi izgubami ponesrečil.

Dunaj, 15. maja. Na zapadni fronti priprave za ofenzivo še niso končane. Na obeh straneh izvidni sunki, ki povzročajo pogosto manjša boje. Nemški sunki za izboljšanje položaja na obeh straneh ceste Brai - Corbie je imel uspeh. O nervoznosti francoskega armadnega vodstva priča dejstvo, da je ta nemški sunki učinkoval na vse rezerve, ki so jih imeli Francozi in Anglezji med Doullensom in Amiensom.

Ženeva, 15. maja. »Petit Journal« poroča, da pripravila povelje generala Focha na važne dogodke na fronti.

Lugano, 15. maja. »Secolo« poroča, da se more nemška ofenziva vsak dan, morja že celo v prihodnjih urah z nezasišeno silo razviti. Glasom poročila »Echo de Paris« je nemško ofenzivo z vso gotovostjo pričakovati do 24. maja. Najbrže bo ob enem nastopilo tudi brodivje.

Hamburg, 15. maja. »Hamburger Fremdenblatt« sporoča, da so izgubili Anglezji brez ozira na izgube brodivja meseca aprila 381.526 mož in 14.492 častnikov.

Upor v francoski Kanadi.

Rotterdam, 15. maja. Iz Londona poroča, da se mirovno gibanje v Kanadi močno širi. Računati je z odločilnim sklepom Kanade.

Curih, 15. maja. Kako poročajo pariški listi, je bilo proglašeno nad francosko Kanado obsedeno stanje. V Quebecu je prišlo med razburjenim prebivalstvom in vojaštvom do pravih bitk. Prebivalstvo je naskočilo trgovine z orožjem ter jih izropalo.

Irska.

Köln, 14. maja. Po irskih cerkvah se vrše zbirke za obrambni fond. V pričakovanju vojne z Anglijo irsko prebivalstvo noče sprejemati več angleških bankovcev ter skriva srebrni denar.

Bern, 14. maja. (Kor. urad.) Združeni izvršni odbori angleških delavskih organizacij nujno pozivljajo vlado, da naj opusti uvedbo obrambne dolžnosti na Irskem na ljubo Irski, Angliji in vsem zaveznim državam ter prihodnostjo demokracije, ker bi vsak poskus v tej smeri stal kri tisočev Ircev, Angležev in Skotov ter bi bilo treba iti poslati tisočice vojakov in bi obremenila tako državljanska vojna vest vsega civiliziranega sveta. Glasom poročil iz Dublina se je sprejel odstop dosedanjega poveljnika čet na Irskem generala Machona z veliko skrbjo, ker je veljal še za kolikor toliko zmernega človeka. Boje

se, da bo imenovan bolj energičen človek in da se bo pričelo nasilje. Naznanilo, da je od 20. maja naprej potovanje na Irsko dovoljeno samo proti posebnemu dovoljenju, se smatra v dublinskih krogih kot pričetek vražjega dela uvedbe obrambne dolžnosti.

Ameriške jeklene ladje.

Washington, 14. maja. (Kor. urad.) V tednu, ki se je končal s 1. majem, je bilo dograjenih 6 jeklenih ladij s skupaj 48.150 tonami, 14 drugih ladij, med njimi 7 jeklenih ladij, je bilo spuščeni v morje.

Pomorski napad na Pulj.

Dunaj, 15. maja. (Kor. urad.)

Pred pristaniščem v Pulju smo potopili neko italijansko torpedovko. — Brodivno poveljništvo.

Dunaj, 15. maja. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Sovražni poskus dne 14. maja pred dnemv neopazeno s torpednim motornim čolnom vdreti do puljskega pristana, se je pred pristaniščem ponesrečil vsled pazzljivosti naših predstraž in vsled naših varnostnih priprav. Italijanski motorni čoln je bil potopljen, moštvo, obstoječe iz korvetnega kapitana in treh mož, je bilo vjeto, izmed njih je eden težko ranjen. Očitno je oddelek flotilje na morju podpiral sovražno podvzete. Ko se je zdanilo, je zadel nekaj izvidnih letalcev nad severno Adrijo na močno letalsko flotiljo. V eno uro trajajočih bojih v zraku sta bili zbiti po eno sovražno in po eno lastno letalo.

Napadi nemškega podmorskega čolna v Sredozemskem morju.

Berolin, 15. maja. (Kor. urad.) Z drznim nastopom je uničil kapitanski poročnik Steinhauer s svojim preizkušenim podmorskim čolnom na zapornem obrežju zapadnega Sredozemskega morja znova tekomp parih dni sedem dragocenih parnikov, več malih vozil z okroglo skupnih 33.000 bruttores. ton in okoli 10 topov. Napad je dne 29. aprila, ko je vdrl v močno utrjeni prehod San Pietro (Sardinija) in napad ladij v pristanišču Carlofoste. Potopil je angleški oborožen parnik »Kingston« s torpednim zadetkom, uničil s svojo artiljerijo dva velika oborožena vlačilna hoda, zažgal francoski skuner in se boril s sovražnim artiljerijskim ognjem. Čoln si je potem priboril izhod kljub zapornemu ognju baterij s kopnega in napadov velikega motornega čolna.

Boji ob Monte Cornu.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. maja. (Kor. urad.) V pokrajini Monte Corno so se razvili iznova majhni krajevni boji, pri čemer so se Italijani vstali v enem naših gnezd poljskih straž. — Šef gen. štaba.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Italijanski bojišče. Iz vojaškega razmotrivanja 15. maja. Italijani si hočejo menda glave razbiti ob hribu Corno. Potrebujemo predujem na svoj prestiž, kateremu groze v bližnji bodočnosti težke izgube. Za nas je hrib Corno hrib kakor mnogi drugi. Njegov taktični pomen ne bi opravičil večjih žrtv za to, da bi hrib držali. Italijansko vodstvo pa ne pozna tam, kjer gre za reklamo, nikake obzirnosti do moštva in materiala in je pripravljeno brez drugega, postaviti v igro na tisoče ljudi, ako se more tako dati časopisju materiala za bobneče razpoložnostne članke. Naše vodstvo pa ima pred seboj večje cilje nego zasedenje ozkega skalnega vrha. Iz Chiassa: Milanski časopisi ne priobčujajo samo komentarja »Agencie Stefani«, ampak tudi dolge članke poročevalcev s fronte o zasedenju hriba Corno, kateri nazivajo hrib Cezarja Battistija. »Corriere della sera« piše: V Vallarsi na tridentem ozemlju so naši vojski zasedli zopet vrh Corno, ki je bil od maja 1916 v avstro-ogriških rokah.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

14. maja. Sovražniki poskusi, da bi znova napadeli hrib Corno v Vallarsi in se približali našim črtam na Dossu Casima (severno pobočje Altissimo), v dolini Calcino, v Asolonu in v dolini Ornic, so bili zavrnjeni z našim ognjem. Naše patrulje in angleške patrulje so sunile v kraj Pedesca (dolina Astico) in v Jarke Ave (južno Astiga) in so prizadale sovražniku izgube. Živahnije sovražne artiljerijske akcije v pokrajini Tonalu, v Lagarinski dolini, ob Asolonu in severno Montella. Sovražna letala so bila streljena v večeršnjih zračnih bojih. Angleški letalci so bombardirali učinkovito sovražne utrdbe v okolihu Astiga.

Boji v Moskvi.

Petrograd, 12. maja. (Kor. urad.) Včeraj po noči se je pričel boj med boljševiki in anarhisti. Sovjetove čete so obkolile poslopja anarhistov, med njimi njih glavni stan, prejšnji trgovinski klub, na katerem je bila razobešena velika črna zastava z napisom »Anarhija«. Anarhisti se niso hoteli udati ter so se branili s topovi, oklopi in avtomobili in ročnimi granatami. Podobni boji so se vršili tudi po drugih cestah. Takozvani anarhistični federalisti so razobešili po poldrugornem obstrlejevanju belo zastavo. Oboje-stranske izgube do sedaj niso znane. Pri Kremlu, kjer imajo ljudski komisarji svoj sedež, stoji mnogo topov. Danes popoldne je boj še trajal.

Kijev, 15. maja. V sporazumu z avstrijskimi oblastmi je proglasil guverner Odesa vojno stanje nad vso gubernijo. Avstrijske čete bodo podpirale izvedbo ukazov. V Jekaterinoslavu so avstrijske oblasti ustavile štiri časopise ter aretirale nekaj urednikov in članov dume. Delavski minister Wagner je sporočil predsedniku sovjeta ukrajinskih delavskih poslancev, da je ministrski svet sklenil z ozirom na trenutni položaj prepovedati kongres delavskih zastopnikov.

Berolin, 15. maja. »Lokalanzeiger« poroča: Med rusko in nemško vlado se menjavajo note glede zasedenja polotoka Krima. V imenu nemške vlade je izjavil grof Mirbach, da so Nemci zasedli Krim in Sebastopol v obrambo proti napadu črnomoškega brodivja na Cherson in Nikolaev. Nemška vlada pa zagotavlja prebivalstvu Krima pravico, da samo odloča o svoji usodi.

Razne vojne vesti.

Iz Ukrajine.

Bern, 15. maja. V Kijevu se vrše med Ukrajino in Rusijo pogajanja za premirje.

Kijev, 15. maja. (Kor. urad.) »Kijevskaja Misel« priobčuje izjavo nove vlade, v kateri se obrača ta proti vestem, da je zopet uvedla samoderstvo in da vodi reakcionarno protukrajinsko politiko. Izjava pravi, da se bo vlada ogibala vseh mogočih in nepričakovanih izprememb ter da bo uresničila željo po razvoju ukrajinske narodne kulture po zagotovitvi pravic ukrajinskega jezika v šoli in državnih ter družabnih organizacijah ter obenem utrdila vse oblike ukrajinske državnosti. Obenem priznava vlada tudi pravice vseh drugih v Ukrajini živečih narodov. Glavna naloga vlade, ki ima skoz in skoz prehodno značaj, obstoja v tem, da utrdi v Ukrajini državni red in da vodi v pravi svobodi deželo do trenutka, ko se skliče ljudski zastop. V prvi vrsti se bo vlada trudila izdelati primeren volilni zakon. Nepravilne so dolžitve, da se je vlada udniala interesom veleposelnikov in da se ne briga za življenjske interese poljedelstva. Vlada se je že pričela baviti z načrtom poljedelske reforme ter si je postavila za cilj odponoiti bedi poljedelcev, ki nimajo lastnega zemljišča ali pa ga imajo premalo. Ona privatna posestva, ki jih bo treba v to svrhu in v interesu poljedelstva razlastiti, seveda brez škode za sedanje posestnike, bo država kupila ter prepustila za primerno ceno potrebnim poljedelcem. Izjava, ki naznaja najstrožje korake proti razširjalcem napačnih poročil, se konča s pozivom na zmerne elemente, da naj vlado podpirajo.

Romanovci na polotoku Krim.

Dunaj, 15. maja. Iz Kijeva poročajo o članih carske rodbne Romanovcev, ki so padli v nemške roke: Zdravstveno stanje carice - vdove se je poslednji čas poslabšalo. Edino razvedrilo vjetnikov je bilo čitanje knjig in obdelovanje vrta. Da so mogli poravnati račun v knjižotnici, je morala velika kneznja Olga prodati svoje obleke. Med februarso revolucijo so se večkrat izvršili napadi na carsko rodbino. Zahtevali so izročitev velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

Berolin, 15. maja. »Times« poroča: Caria in njegovo hčer so spravili v Jekaterinograd v Uralu. Vlada se boji, da bi se moglo kmetiško prebivalstvo dvigniti za carja. V Tobolsku so baje izsledili tudi zaroto, ki je imela za cilj osvoboditev caria. Carica, prestolonaslednik in ostale carjeve hčere ostanejo v Tobolsku. Glasom drugih petrogradskih poročil se vrše pogajanja, da bi se bivši car preselil v Švico.

Demobilizacija romunske armade.

Bukarešti, 15. maja. Z dekretom z dne 14. maja se odreja demobilizacija romunske armade.

TURŠKO URADNO POROČILO.

14. maja. Fronta v Palestini. Od brega do Jordana samo neznatno bojno delovanje. Na vzhodnem bregu Jordana naraščajoči artiljerijski ogenj. — Mezopotamija. Nikakega bojevanja. — Na ostali fronti nič novega.

Mir med Turčijo in Finsko.

Carigrad, 14. maja. (Ag. Mill.) Med otomansko državo in Finsko so oboje-stranski delegatje dne 11. maja v Berlinu podpisali mir.

Cesar Viljem o vojnem položaju.

Govor v Aachenu.

Aachen, 14. maja. (Kor. urad.) Pred nekaj dnevi se je cesar Viljem, priselid iz velikega glavnega stana, ponudil v Aachenu in je v mestni hiši, kjer je bila ravno seja, napravil daljši obisk. Podal se je v seino dvorano in navzoče nagovoril nekako takole:

Prihajam z zapadne fronte in me vesili, da Vas morem, gospodje, tu pozdraviti. Na zapadu sem si ogledal napol opustošeno Francosko. Tu šele dobimo pravi vtisk o grozovitostih, ki je naša domovina ostala pred njimi obvarovana. Kozar bi hotela obhalati malodušnost, naj se za nekaj dni napoti na fronto in si ogleda opustošenja, potem ne bo tožil več in bo zadovoljen s svojo usodo. Potrpežljivo bo prenašal napore pomikanje in grozote vojne. Ako se gospodje tu v varnem miru morejo zbrati k mirovnemu delu, se imajo zahvaliti za to neprimerni naši armadi.

Ofenziva dobro napreduje. 600.000 Angležev je že izločenih iz boja, vpljenih 1600 topov. Povsod morajo Francozi prihajati na pomoč. Sovražnike trdo pestimo. Pa tudi niso zaslužili kaj boljšega. Zadevo na zapadu bomo opravili, treba pa je potrpljenja. Milionskih armad ni mogoče odpraviti na en dan. Svoji cilji dosežemo, storiti je pa še težko delo. Pa saj imamo za to tudi spretni kovače.

Vzhod smo otvorili. Tudi na Krimskem polotoku napredujemo. Iz Ukrajine so v Berlin dospeli prvi vlaki z živili, kar bo izboljšalo našo preskrbo z živili. V Sebastopolu smo vplenili močno, bogato obloženo trgovsko brodivje. Tam si bomo zopet omogočili promet po Črnem morju. Torej gre dobro. Veseli me obnašanje v nacionalnem pogledu tu ob državni mejji. Duh naših čet je izhoben. Sedaj, tako mislim, je že čas, da se otresemo vsega tujerodnega, preneha naj vse francosko pariranje. Govorimo rajši svoj nemški Platt.

Cesar se je nato ob navdušenih vzklških mestnih odbornikov odpeljal v Lousberg in na vojaško pokopališče. Na trgu zbira tisočglava množica je cesarja burno pozdravljala.

Pristopajte k „Slovenski Matici“.

Clanarina 8 K., ustanovna 200 K

Politične vesti.

== Neverjetno. Včerajšnje število našega lista nam je policija zaplenila zaradi nekega odstavka v Stanekovem pismu ministrskemu predsedniku Seiderju. Ta stavek smo bili dobesedno prestavili iz »Grazer Tagblatt«, ki je vismo prinesel tudi z razprtiimi črkami kakor naš list. Po mnenju ljubljanske policije smo zakrivali s tem hudodelstvo tnotenja javnega pokoja § 65 b kaz. zak., dasiravno notici, kakor je bila natisnjena v »Grazer Tagblatt«, nismo dodali niti črke.

== Izpremembe v cesarjevi dvorni službi. Cesar je odpustil svojega prvega vrhovnega dvornika princa Hohenlohe ter mu podelil veliki križ sv. Stefanskega reda. Za njegovega naslednika je imenoval svojega dosedanjega pobočnika grofa Hunyadyja.

== Iz cesarjeve vojaške pisarne. Polkovnik generalstabsnega zbora Bela de Kary je bil imenovan za namestnika šefa cesarjeve vojaške pisarne.

== Ministrum redove. Poljedelski minister grof Sylva Tarouca je bil odlikovan z velikim križem Leopoldovega reda. Notranji minister grof Toggengburg je dobil red železne krone I. razreda, enako tudi naučni minister Cwiklinski, minister za socialno skrb dr. Mataja, železniški minister dr. baron Bahnhans, justični minister dr. v. Schauer, minister za javna dela vitez Hermann v. Herinberg, minister dr. pl. Twardowski in domobranski minister fml. v. Czapp, zadnji z vojno dekoracijo.

== Nemškoakacionalni hujšakči na delu. Iz trboveljskih rudarskih krogov smo prejeli: Nenadoma je bil včeraj brzojavno premeščen železniški uradnik v Trbovljah gosp. Fran Oset v Mitterdorf na Nižnjem Avstrijskem na lokalni progi Dunajsko Novo mesto - Dunaj. To nenadno premestitev so povzročili nemškoakacionalni rudniški uradniki v Trbovljah, na čelu jim ravnatelj ing. Heinrich, za katere hodi vojaški poveljnik v Trbovljah podpolkovnik v. Fasching v ogenj, oni Fasching, glede katerega so socialni demokrati v Trstu že opetovano zahtevali, da se odstrani iz kraja, ker je na uslugo samo nemškoakacionalnim hujšakčem ter vsled tega ne nudi nobenega jamstva za mir in znošno življenje v kraju. Tako krivično zasledovanje more le utrditi naše zahteve.

== Ali imajo Slovenci svoje državno pravo kakor n. pr. Hrvati, Čehi in Poljaki? Pišejo nam: Slovenci imajo svoje državno pravo, ker so bili po lastni ustavi na svojem ozemlju v samostalni in neodvisni vojvodini Korotanski državno organizirani. Svet, kateri je obsegala slovenska država, tvori po svojih prirodnih lastnostih zemljepisno celoto in gospodarsko enotno ter ima vsled tega sposobnost narodnega ozemlja za državno tvorbo. Da je uprava slovenske vojvodine Korotanske po dveh stoletjih lastnega državnega življenja prešla na početku IX. stoletja v roke tujcev, sicer mnogo ne premeni na bistvu slovenskega državnega prava. To pomeni le razvoj slovenske državnosti za premenjenih okoliščin, seveda na škodo slovenske narodnosti. Tudi pod tujo vrhovno oblastjo in za vojvod tuje krvi je tvorila vojvodina Korotanska, osobito v dobi naslednikov Karola Velikega posebno upravno ozemlje. Celotno vnuh Karola Velikega, vojvoda korotanski Karlmann, je skušal se ostreiti vsake vrhovne oblasti ter postati neodvisen vladar, v katero svrhu je iskal pomoči pri moravskem knezu Rastislavu. Vsled delitve avstrijskih dežel leta 1564. so dežele vojvodine Korotanske: Koroška, Stirska, Krajina, Goriška in Istra tvorile posebno skupino z imenom Notranje Avstrijske, katere je imela državno-pravno isto samostalnost napram nemškemu cesarju kakor katerakoli druga kneževina. Vstoličenje koroških vojvod na Gosposvetskem polju po stari slovenski navadi je bil državno-pravni akt, katerega moremo primerjati n. pr. le s kronanjem za češkega kralja. Pravo slovenskega naroda na vstoličenje koroških vojvod je bilo priznavano do cesarja Frana I., ki je poslednji dne 16. februarja 1823 potrdil pravice kmetu-knezu. Koroški vojvode so imeli pravico na državnem zboru slovenski odgovarjati in slovenski se zagovarjati, njih fevdniki pa nim slovenski vernost prisegati. Iz tega je videti, da so se dežele vojvodine Korotanske smatrale za slovenske in da je nemški živeli še bil v veliki manjšini. Sele za cesarice Marije Terezije se je začelo s sistematičnim ponemčevanjem in tedaj se je hitro začela jezikovna meja pomikati proti jugu na Koroškem in Stirskem ter se je jelo tvoriti kompaktno nemško ozemlje. Toda vsled industrializacije nastajajo v novejši dobi v ponemčenem ozemlju znatne slovenske manjšine, katere dajejo severni Koroški ter Gornji in Srednji Stirski faktično značaj dvojezičnosti. Koroška je jedro slovenskih dežel in nositeljica slovenskih tradicij in slovenskega državnega prava. Če tudi se je pozneje preneslo upravno sodišče za Notranjo Avstrijsko v Gradec, se s tem ni nič bistvenega izpremenilo, ker je šlo za prometne ozire. Nujne posledice slovenskega državnega prava so, da so Slovenci po pravu lastniki po svojih prednikih podedovane zemlje in imajo vsled tega v vseh deželah sloven. vojvodine Korotanske vsaj iste pravice kakor potomci priseljenih Nemcev. Na podlagi slovenskega državnega prava je upravičeno, da se dežele vojvodine Korotanske v celoti priključijo k ostalemu slovenskemu ali jugoslovanskemu narodnemu ozemlju, s čimer ne bo de ota slovenska zemlja s slovenskimi manjšinami, ampak bo menda tudi ustraženo onemu prebivalstvu severne

Koroške in Gornje ter Srednje Stirske, ki si želi neoviranega pristopa k morskimi obali.

== Okrožja na Češkem. Iz Prage 15. t. m. poročajo: Danes zvečer se je vršila tu seja prezidijalne komisije nemške napredne stranke na Češkem, ki je sklenila tole resolucijo: Glasom poročil, ki jih dobivamo z zanesljive strani, se je bati, da se bo v obljubljeni naredbi o okrožnih glavarstvih nemška velika manjšina v Plzni, ki je za državo največjega pomena, izročila Čehom. Nemška napredna stranka na Češkem se kar najostreje zavaruje proti temu usodnemu poseganju v nemško posestno stanje ter v zadnji uri z vsem povdorkom naglašja, da bi moral ta korak povzročiti v nemško-češkem narodu trajno zlovoljo.

== Nov jugoslovanski dnevnik. V Splitu bo pričel izhajati s 1. junijem dnevnik »Nova Doba«, ki ga uprava naznanja s tem - le priporočilom: Cilj ce mu biti da bude izražajem današnjih političkih težnja i želja cijele naše javnosti, te ce se stvoriti potrebite garancije da bude stajao isključivo u službi narodne misli i da se bude klonio svega što bi moglo da narodne redove cijepa i razdvaja, te da radi oko koncentracije svih narodnih sila na pragu novog doba u ovim usudnim časovima kada s samo najvećim naponom svih naših energija može da uspešno privede svrsi dugotrajna borba našeg naroda za samoodređenjem i jedinstvom Hrvata, Srba i Slovenaca. List će izlaziti svakoga dana rano u jutro, tako da uzmogne doći svojim čitaocima već prvih vlakovima i parobrodima. Dostoji će obilne brzojavne izveštaje i nastojati da naša publika bude čim prije informirana o svim pojavama našeg, slavenskog, a istanog javnog života u koliko bi to imalo interesa za naše prilike, ne isključiv napokon ni pitanja koja se odnose na prehranu pučanstva. Cijena će mu biti, obzirom na današnje silne troškove papira i tiskanja, 15 K za tromjesec, a za dulje i kraće vrijeme razmjerno. Pretplata se ima poslati unapred, jer obzirom na današnje prilike i ogromne troškove ne bi inače mogli da šaljemo list.

== Aristokrati brez strehe. Iz Budimpešte poročajo, da bodo v kratkem rekvirirali aristokratno palačo. Grofu Palaviciniju so naročili, da mora zapustiti svoje stanovanje, ker bojo tam otvorili pisarne ogrske prodajalne delniške družbe za netila.

== Šebeko v Galiciji. Iz Stockholma poročajo: Bivši ruski veleposlanik na Dunaju Giers, ki je dospel v Stockholm, sporoča: V moji poslovilni avdijenci mi je rekel svojčas cesar Franc Jožef: »Imenovanje Vašega naslednika Šebeka pomeni vojno, ki mora izbruhniti najkasneje v šestih mesecih po krivdi Rusije. S tem imenovanjem kaže Rusija jasno svoje panslaviistično težnjo.« Cesar Franc Jožef je imel prav. Šebeko je organiziral veleizdajniško gibanje v Galiciji in zlasti v Lvovu je ustanovil vohunsko centralo. Giers jamči za pristnost svojih poročil.

== Pisma princa Siksta. Pariški poročevalci »Manchester Guardian«, ki ima svojo lastno kurirsko službo, da se ogne težkočam cenzure, poroča za kasnelo: Odgovor, ki ga je dal Poincaré na prvo pismo cesarja Karla princu Sikstu, ni bil pisan. Poincaré je tozadevno pisal Ribotu in to pismo se nahaja v aktih. Poročevalec posnema najvažnejše točke. Princu Sikstu se naroča, da naj sporoči cesarju Karlu, da za Francosko ne obstoja alzaško-loronsko vprašanje iz l. 1871. Francoska zahteva Alzacijo - Loreno, kakršno je imela leta 1814. in 1790, torej Saarsko dolino. Tudi zahteva obnovitev in odškodnino za kraje na levem bregu Rena. Poročevalec pravi nadalje, da je princ Sikst izjavil naglašajoč potrebo tajnosti, da bi vsako razkritje za večne čase podvrlo Avstrijo nemškemu gospodstvu. Princ Sikst je trikrat obiskal Anglijo. Lloyd George je bil o avstrijskih ponudbah drugačnega mnenja kakor Poincaré. Bil je mnenja, če Avstrija in Italija sami odločata o vprašanih svojih pokrajin, da bi se pogajanja prav kmalu razbila. Ko je bil Lloyd George v Parizu, je spremenil pod vplivom Poincaréja in Ribota to svoje nazoranje tem bolj, ker se je Sonnino odločno upiral pogajanjem z Avstrijo. Po obisku Anglije se je princ Sikst vrnil v Švico ter poročal cesarju Karlu optimistično o teh pogajanjih zlasti zaradi ugodnega sprejetja ponudb s strani Anglije.

== Že izvažamo v Ukrajino. Iz Budimpešte poročajo: Ogrsko-ukrajinska izvozna združba bo te dni odposlala v Ukrajino 250 vagonov poljedelskih strojev, električnih svetilk, steklenih in porcelanskih izdelkov, kemikalij, vina in raznih alkoholnih izdelkov. Med ukrajinsko vlado in združbo je bila sklenjena pogodba, glasom katere dobiva vlada od izkupička gotov delež.

== Pogodbo z Romunijo smatra entente za provizorčno? Iz Stockholma javljajo, da »Dagens Nyheter«, organ entente, posvečuje pogodbi centralnih držav z Romunijo samo kratko beležko z dostavkom, da se more to pogodbo smatrati samo za nekaj povsem provizorčnega.

== Zrinsko - Frankopanska proslava v Rimu. Kakor poročajo italijanski listi, je bila letos v Italiji dovoljena Zrinsko - Frankopanska proslava. Vršila se je v Rimu, udeležili so se je tudi italijanski zastopniki. »Corriere della Sera« poroča, da je imel dr. Trumbić govor, v katerem je izjavjal, da je končni cilj protiaustrijskih narodov, da Avstrijo odtisnejo od Adrije.

== Italijanski reformisti za nadaljevanje vojne. Iz Lugana 15. maja: Zveza reformistov in nekateri socialisti pri-

staši italijanskega vojnega programa, so sprejeli na kongresu v Rimu resolucijo, ki poziva proletarce in meščane k nadaljevanju vojne do zmage. Kongresa se je udeležil tudi minister Bissolati.

== Italijanski škandali. Iz Chiassa: »Stampa« zahteva glede na samomravnateljskega šefa v municijem ministru Buonamicem in glede na aretacijo lastnika brodov Parodija, da naj se dotičnim državnim interesom neposredno škodljivi škandali ne odtegnejo javnemu razpravljanju in naj jih cenzura ne uduši. List zahteva nadalje pojasnil o denarnih virih lista »Idea Nazionale« in odstop municijskega ministra Dall' Olio.

== Proti nemščini v Italiji. Poročilo smo že, da hočejo v italijanskih šolah odpraviti poduk nemščine; namesto nemščine se bodo učili angleščino. »Neue Zür. Ztg.« poroča še, da hočejo tudi uvesti tečaj za slovanske jezike.

== Pruska volilna reforma. »Nord-deutsche Allg. Ztg.« piše o tretjem branju pruske volilne reforme z ozirom na izjavo podpredsednika državnega ministrstva: V tej izjavi je posvedočila državna vlada znova trdno voljo izvesti volilno reformo v zmislu najvišje odredbe z dne 11. julija 1917. Pravilnost tega stališča, da se morajo pri tem uporabiti vsa ustavna sredstva, je dokazal ravno potek današnje seje. Sredstvo razpusta ostane neprikrasano v rokah vlade. Če govori vladna izjava o vojnem položaju, je s tem izbrala samo najbolj značilni izrek, kakor je to treba v programatični izjavi. Če bo vlada vodila to pot, bo storila v polni zavesti, da na ta način najbolje služi blaginji dežele in ljudstva. Kako se bodo zadeve nadalje razvijale, je še nejasno. Vsekakor se sme upati, da bodo imela pogajanja ugoden uspeh.

== Angleško bojkotovanje Nemčije po vojni. »Zür. Nachrichten« poročajo iz Londona: Predsednik angleške zveze mornarjev in brodnih kurjačev Havelock Wilson je razglasil, da hočejo angleški mornarji po vojni bojkotati Nemčijo pet let. Ves ta čas hočejo voziti v Nemčijo. Lani so govorili o dvehletnem bojkotu.

Nov vojaški preskrbljevalni zakon.

Ker je vojaški preskrbljevalni zakon že jako zastarel, izdelajo sedaj novega, času bolj primernega. Tu naj navedemo kratke črte o načrtu, ki se predloži parlamentu.

Preskrba za moštvo (brez častnikov po poklicu) se odmeri po stopnji nezmožnosti za zaslužek in sicer v štirih stopnjah od 20 do 50 odstotkov, od 51 do 75 odstotkov, od 76 do 100 odstotkov in pa popolna nezmožnost za kak civilni poklic. Pokojnina ej nastavljena po teh štirih stopnjah za prostaka in poddesetnika na 120, 180, 240 in 360 K, za korporale in četovodje na 132, 198, 264 in 396 K, za narednike 144, 216, 288 in 432 K. Dosedanji dohodki so znašali med 72 in 168 K letno. Pokuojnina se lahko zviša, ako se pozneje dožene višja stopnja poškodovanja in je sedaj dovoljena prosta izbira bivanja, kar je bilo prej dovoljeno samo častnikom. Invalidnična pokojnina znaša ob prosti izbiri stanovišča pri infanteristu 600 K, pri naredniku 804 K letno. Po novem načrtu dobi moštvo tudi večje ranitvene doklade in sicer ob popolni nezmožnosti in ohromelosti 1200 K letno, za popolno ali skoro popolno oslepelost na obeh očeh 960 K, za izgubo sluha ali govora 400 K, za izgubo nog ali rok, za vsaki teh udov 400 K, za oslepljenje na eno oko 300 K, za izgubo rok ali nog od gležnjev naprej za vsako 300 K, za druge manjše ranitve 120 K. Vsota vseh ranitvenih dokladov ne sme presegati zneska 1200 K letno. Dosedanje take doklade so znašale po 96, 192 ali 288 K na leto. V bodoče bo tudi pri drugačnih poškodbah (solnčarici, ozlebinah, zastrupljenjih) mogoče dobiti ranitveno doklado, ki se more celo zvišati, ako se stanje poslabša. Iz teh dokladov je treba vzdrževati in na novo napravljati umetne ude. Ako si kak invalid hoče ustanoviti gospodarski obstanek, se lahko dovoli predjem v največji izmeri desetletnega zneska teh pristojbin (pokojnine, invalidnične penzije, ranitvene doklade, vojne doklade). Odteguje se polovična mesečna pristojbina. Posmrtna četrti znaša četrtino letne pokojnine.

Vdovska pokojnina po moštvi je določena na 225 K letno, ako je mož padel ali umrl zaradi vojne službe. Ako smrt ni v vzročni zvezi z opravljanjem vojne službe, znaša letna pokojnina 150 K. Vdove, ki si ne morejo ničesar prislužiti ali si zaradi oskrbovanja otrok ne morejo iskati za služba, dobe še doklado 210 K na leto, dokler trajajo te pridobitvene ovire. Vzgojevalnina znaša pri otrokih, sirotah po očetu 135 K letno, ako je oče padel ali umrl zaradi vojne službe, v drugih slučajih 90 K. Sirote brez staršev dobe, ako je ena ali dve, dvojini, ako jih je pa več, po polovici znesek onega, ki je določen sirotam brez očetov. Ti zneski se izplačujejo do izpolnitve 17 let. Tudi nezakonski otroci imajo ob gotovih pogojih enako pravico: tudi staršem, osirotelim bratom in sestram, starim in prastarim staršem padlih itd. se lahko dovolijo majhni prispevki.

Pri neaktivnih častnikih se uvedejo takisto štiri stopnje invalidnosti kakor pri moštvi, dovoljevale se bodo stanarinske doklade in preskrbine po ostalih. Tako se urede tudi preskrbne poklicnih podčastnikov.

MANIFESTACIJSKI SHOD

za jugoslovansko deklaracijo na Rakovniku pri St. Janžu

se vrši na binkoštni ponedeljek ob pol 3. popoldan. Na shodu govore načelnik jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec, državni poslanec dr. Otokar Nybaj iz Trsta in stolni vikar urednik Smedelj iz Celovca.

Z Goriškega.

13. maja 1918.

sedeži, to pa takoj, kajti vsaka ura, po nepotrebnem zamujena, se lahko bridko masčuje nad našo dečo. Naj se ne stedi tam, kjer ni treba in naj se ne gleda na stroške. Če so bile beguncem postavljene v tujni barake v par dneh, se da to doseči tudi pri nas.

Narodna pesem na Goriškem. »Kedo bo listje grabil, kdo bo praprot žel?« Nobeden, ko je pa za vsakim listom in za vsakim grmom ročna granata. — »Odpiraj, ljub'ca kamrico!« Norec, saj ni ne vrat, ne ključavnice, čez steno skoči, pa je! — »Pa je upihnila luč!« Nemogoče, ko pa ni že tri tedne petroleja pri hiši, sveča se pa zamaš išče z lučjo okrog. — »Ljub'ca moja, kaj si stila?« Popravila sem datum na svojem pasirajnu in dobila za to tri dni. — »Adijo, pa zdrava ostani, podaj mi še enkrat roko!« Levico, če hočeš, desnico mi je odjedla granata. — »Oj le spavaj, Milka moja!« Ne morem, sem prinesla štramac iz Steinklamma, pa ga še nisem očistila. — »Fantič sem star komaj osemnajst let, cesar me hoče k sodovtu vzeti! Me je že vzeti!« — »V hribih se dela dan, v hribih žari!« Volaki razstreljujejo na Ravni muničijo. — »Si noči je pala kot slavček lepota!« Danes se je pa odpeljala v Videm po siru. — »Oj ta vojaški boben!« Tiho, tiho, ta pesem je prepovedana, odkar je odpravljen boben iz armade. Kaj pa z bobnom, na katerega gredo naša posestva? — »Oj kaj bova danes večerjala?« Prav nič, dragi moj vandrovec, ker dobimo komaj v četrtak aprovizacijo. — »Sva jedla bel kofe in maslena kiflice!« Molči, to je ogrska narodna. — Lepa naša domovina, če bi le ne puščala streha in če ne bi bilo tako salamskega prepipa. — »Der Gott, der Eisen wachsen liess, was alle Deutschen horten!« — popolnoma brez komentarja.

Javne dražbe. Približno v dveh tednih pride v Sempasu 17 konj na dražbo. Okrog 20. t. m. se bodo dražila vozila in komati v Ajdovščini, Čepovanu, Tolminu, Kobaridu in Bovecu. Do tega časa si lahko kmetovalci izposodijo vozove pri dotičnem okrajnem poveljstvu (Bergebezirkskommando).

Dopis iz Celja.

(Od našega poročevalca.)

Celje, 14. maja.

Ginljivo skrb za prebivalstvo je pokazalo celjsko okrajno glavarstvo. Gospodarski oddelek zavoda za pospeševanje obrti je imel razdeliti 14.000 kg dobrih podplatov za kmetško prebivalstvo. Razdelitev so imeli v rokah okrajni zastopi. Zanimivo pa je, da se n. pr. celjsko glavarstvo sploh za stvar ni zanimalo in ni dobavilo nič podplatov za prebivalstvo, kakor da bi jih bilo v okraju v izobilju. Tako je povsod, kjer gospodari degenerirani birokrat, ki ima seveda vsega dovolj, Svetujemo dr. Wolta, naj si nekoliko natančneje ogleda nekatere svoje uradnike, ki še vedno mislijo, da je dovolj, priti par ur na dan v pisarno dremat.

Zakaj samo namiguje? Graški listi poročajo, da si je vladni zastopnik nekega spodnještaterskega okraja od 198 kg podplatov, ki jih je dobil za razdelitev, odtegnil 43 kg za svojo privatno porabo. Bilo bi veselo, kor zanimivo vedeti, kje krajuje ta nesebični sluga svojega gospodca, zato se nam zdijo zelo čudno, da se v listih samo namiguje. Na dan z imeni takih prijateljev ljudstva, če pišete resnico! Naj jih svet spozna — in bodi! Še kdorkoli!

Celjski pek Kurbisch, ki je tokom vojne iz gospodarskega desperada postal kot vojni dobičkar bogataš, menda misli, da bo prebivalstvo tako ponižno, da bo s kruhom, ki ga on peče, vse pojedlo, celo miši, črve in podobne stvari, kakor se jih dan za dnem najde v njegovem kruhu. Če kdo ne verjame, da so se navedene stvari res v kruhu našle, pa naj gre vprašati župana Jabornega, kateremu je bil kruh z navedenimi pridatki že večkrat pokazan. Mar misli Kurbisch, da nam je upravičen, ker primanjkuje mesa, dajati kruh v kruhu nadomestila zani?! In kaj je storil na razne pritožbe občinstva doslej Jabornega, da priuči Kurbische snage in pa obzirnosti do konzumentov, kateri morajo rabiti že itak neznanosko mizeren Kurbischev kruh?! Če pri Jabornegu ne bo pomagalo, bomo pa prihodnje tak »kruh z mesom« morali poslati na kako višje mesto.

Umrla je v Celju dne 6. t. m. polkovnikova vdova, 83letna Marija Reichard.

Zivinska žena. Posestnik V. Pintarič v Rogatu je prišel te dni od vojakov na dopust. Nekega dne se je napil in v pijanosti doma začel prepričati z ženo, o kateri je med znanci slisal zelo slabe govorice. V prepričju je tudi vzel puško in ustrelil v zrak. Nato je šel iz hiše in zunaj pri kamniti mizi zaspal. Žena je pa vzela sekirino in ga trikrat tako močno udarila po glavi, da mu jo je dobesedno razdrobila. Mož je seveda takoj izdihnil. Poživinjeno žensko so zaprli.

Clary pošilja mestno dečo na kmete — sedaj ko jih je potem rekvizicij že čisto izmozgal. »Stadtkinder aus Land« imenuje mož to akcijo in razpošilja samonemške okrožnice. Slovenskim kmetom bo gotovo prav, če tim ne bo treba rediti še nemške dece, saj imajo za svoje rodbine komaj dovolj po popolnem izmozganju s Claryjevim načinom rekviriranja.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Komisar finančne straže Ivan Kuchler tržaškega fin. ravnateljstva je odlikovan z zlatim zaslužnim križem na traku hrabrostne svetinje.

Obnoveitev Goriške. V družji sepi deželnega sveta za obnoveitev Goriške 14. t. m. je poročal načelnik tehniškega oddelka, da je poškodovanih kmetijskih poslopj okroglo 11.000, mestnih stavb 4000, delavcev in rokodelcev je 1400, tovorni avtomobili samo 3. Oživitvoriene so 3 opekarne in 4 plavži, kakor tudi več mizarskih in kličavničarskih delavnic, vrhu tega je bilo nastanjenih 391 objektov. B. B.

Ivanje kisa, Ana Lassnik, Wolfova ulica 1, trgovina s spec. in mineralni blagom, vami, vinom, mineralnimi vodami in semen, Antonija Cihlar, Dunajska cesta 67, izdelovanje umetnega kamena in cementnih izdelkov ter podjetje za betonske naprave, Ana Kregar, Poljanska cesta 71, mala trg. z meš. blagom, Reza Kutnar, Vodnikov trg, branjarja, Ana Mušič, Se-lenburgova ulica 6, trgovina z glasovirji, Marija Boltezar, Pogačarjev trg, prodaja sadja, Uršula Rihar, enako, Dragotin Hribar in drug, Dunajska cesta 9, knjigovodski obrt, Fran Marinko, Tržaška cesta, prodaja kiseline in zelenjave, Ana Oblath, Domo-branska cesta 5, trgovina s čevlji in čevlji, izdelki, Ernestina Bressan, Sv. Jakoba na-brežje 39, trgovina s svežimi cvetlicami, Humanic Schuhgesellschaft, Fran Josipa cesta št. 1, trgovina s čevlji ter pripadajo-čimi potrebščinami, Jospina Kovič, Spod. Šiška 94, prodaja sadja in slaščic, Ivana Jeglič, Sv. Petra cesta 91, trgovina z vi-nom, Josip Borse, Sv. Florjana ulica 13, miz. obrt., Karel Kavčič, Se-lenburgova uli-ca 7, trgovina z meš. blagom izvešči v § 38/5 o. r. omenjenega blaga, Marija To-mažin, Pred Prulami 13, trg. agentura, Frančiška Osredkar, Sp. Šiška 253, žensko krojaštvo, Dragotin Hribar, Dunajska cesta št. 11, tiskarstvo, Hamann C. J. Mestni trg 8, kramarija in prodaja pozamentirkega blaga, Anton Žgavc, Sv. Jakoba trg 5, sob-noslikarski obrt ter Ivan Premelj, Slo-mš-kova ulica 4 trgovska agentura in komi-sijska trgovina.

Himen. Dne 15. t. m. se je poročila gđ. Mica Lavrenčičeva iz znane na-predne rodbine v Postojni z dr. Perom Žižo iz Trebinja. Čestitamo! Bilo srečno!

Umrila je dne 13. maja na Trojanah učiteljica v pok. Friderika Konešeg. Pogreb bo v petek, dne 17. ob 10. dopoldne v St. Gotardu. N. v m. p. Ohranjen ji bodi blag spomin. Težko prizadetima rodbina-ma Konešek - Detela neše sožalje!

Umril je v Sevnici g. Kristijan Starkl, trgovec in posestnik. Pogreb se vrši jutri. N. v m. p.!

V St. Petru v Savinjski dolini se je zaročil mesar gosp. Rudolf Horvat z gđ. Pepši Šribarjevo iz veleugled-ne narodne rodbine Šribarjeve. — Če-stitamo!

Smrtna obsodba. Drvar Raner, ki je roparsko napadel in ubil dunajsko kontori-stinjo Hermine Preinfalk na Pretulski pla-nini, kakor smo večkrat poročali, je bil več-raj pred poroto v Gradcu obsojen na smrt na vešalji. Smrtno obsodbo je sprejel čisto mirno.

Izgubila se je ročna torbica s 190 K denarja in zlatim prstanom od St. Jakob-skega mostu do šole na Prulah. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v uprav-ništvu našega lista.

Izgubila se je dne 14. maja zlata za-pestnica od glavnega kolodvora do magi-strata. Prosi se, naj pošten najditelj iz-gubljeno odda proti primerni nagradi. Do-lenjska cesta št. 4, prvo nadstropje. 2337

Aprovizacija.

Sladkor in kavina primes na ze-lene izkaznice A. Stranke z zelenimi iz-kaznicami A prejmejo sladkor in kavino primes v petek dne 17. t. m. pri Müh-leisnu na Dunajski cesti in sicer: od 9. do 10. št. 1 do 200, od 10. do 11. št. 201 do konca. Stranke dobe za vsako ose-bo po pol litra kristalnega sladkorja in 1/2 kg kavnine primesi, kar stane skupaj 1 K. — Prinesite s seboj dovolj velike lonce za sladkor.

Sladkor in kavina primes za I. in II. uradniško skupino. Stranke z izkaz-nicami I. in II. uradniške skupine prej-mejo sladkor in kavino primes v petek

dne 17. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeno je tale red: I. uradniška skupina od 2. do 3. št. 1 do 200, od 3. do 4. št. 201 do konca. II. uradniška skupi-na od 4. do 5. Stranke dobe za vsako osebo pol litra kristalnega sladkorja in 1/2 kg kavnine primesi, kar stane sku-paj 1 K. — Prinesite s seboj dovolj ve-like lonce za sladkor.

Jaica za V. in VI. okraj. Stranke V. in VI. okraja dobe jaica v petek dne 17. t. m. v cerkvi sv. Jožefa (vhod sko-zi glavna vrata). Jaica se oddajajo od 8. do 11. ure dopoldne in 2. do 5. ure popoldne. Vsaka stranka dobi za osebo 10 jaic, komad stane 70 v. S seboj je treba prinesiti izkaznice za mast.

Jaica za VII., VIII. in IX. okraj. Stranke VII., VIII. in IX. okraja prej-mejo jaica v soboto dne 18. t. m. in si-ker jih dobe stranke VII. okraja dopol-dne od 8. do 11. ure, stranke VIII. in IX. okraja popoldne od 2. do 5. ure v cerk-vi sv. Jožefa (vhod skozi glavna vrata). Vsaka stranka dobi za osebo največ 10 jaic, komad stane 70 vinarjev. — S seboj je treba prinesiti izkaznice za mast.

Prodaja vojnih in praških klo-bas po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajal-ni v Gosposki ulici strankam z zeleno iz-kaznico B po sledečem redu: v petek dne 17. t. m. dopoldne št. 800 do 1000, popoldne št. 1000 do 1200, v soboto dne 18. t. m. dopoldne št. 1200 do 1400, po-poldne št. 1400 do 1600. — Tega reda se je točno držati. Vsaka oseba dobi 1/2 kg; kilogram vojnih klobas stane 2 K; kilogram praških klobas 4 K.

Bele izkaznice za meso pri me-sarjih. Stranke, ki se dan na dan ogla-sajo, da se jim premeni tega ali onega mesarja, opozarjamo, da se do 1. junija t. l. ne spremenijo ali prepise nobena iz-kaznica več. Ker je vsak vzrok brez-predmeten, naj se stranke sploh ne zgl-ašajo do navedenega roka. Mestna apro-vizacija je sklenila to vsled tega, da se more izpeljati definitivno revizija me-snih izkaznic, ker so nekatere stranke v posesti večih izkaznic. Tudi tozadevno opominjanje po časopisih ni zelo uspe-ha. Dogodil se je slučaj, da je prišla ne-ka stranka iz Črne vasi kmalu po opo-minu v časopisih še po mesno izkaz-nico, dočim je imela zeleno B izkaznico za ubožno akcijo. Do zdaj se je dogalo pri reviziji že nešteto takih slučajev. Proti vsem se boče najstrožje postopalo. — Istotako naznanja mestna apro-vizacija, da ne prepisuje izkaznic za ubožno akcijo do ponedeljka. Poleg te-ga spominjamo stranke na razglas, da oddelek za ubožno akcijo in za mesne izkaznice ne uraduje popoldne za stranke.

Pralni prašek »Ženska hvala« na rdeče izkaznice za doječe, oziroma noseče matere. Mestna aprovizacija bo oddajala pralni prašek »Ženska hvala« na rdeče izkaznice za doječe, oziroma noseče matere v soboto, dne 18. maja pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Dolo-čen je ta - le red: od 8. do 9. dopoldne, št. 1—200, od 9. do 10. št. 201—400, od 10. do 11. št. 401—600; popoldne od 2. do 3. št. 601—800, od 3. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. št. 1001 do konca. Vsaka oseba dobi 5 zavitkov, ki stane-jo skupaj 1 K 90 vin.

Čevlje z lesenimi podplati za posle bo oddajala mestna aprovizacija v petek, dne 17. maja popoldne od 2. do 4. na Poljanski cesti št. 13.

Zdaj bomo sili. Nemška agrarna stranka je sklenila predlagati nov način nabave žita. Agrarci bi se morali zave-zati, da bodo oddajali od vsakega hektarja polja povprečno po 5 1/2 metr-skih stotov žita. Na ta način bodo me-ščanski sloji preskrbljeni z žitom.

Prosveta.

Predstava v korist slovenskega gledališča v Ljubljani. Večkrat se je vršila v Zagrebu povodom 50 letnega jubileja Narodnega divadla v Pragi svečana pred-stava v korist slovenskega gledališča v Ljubljani. Predstavljal se je drama Vrh-licekega »Noč na Karlštajnu«.

Medicinska fakulteta v Zagre-bu. Zemaljska vlada je vzel vprašanje medicinske fakultete resno v roko. Ime-novani so trije profesorji ter tako omogočen kolegij, tako da se more fa-kulteta ustvariti tudi formalno in ie dana možnost, da se izbere prvi dekan. V saborski seji dne 10. t. m. je predlo-žila vlada nadalje zakonsko osnovo o zgradbi potrebnih poslopij za fakulte-to, za zemaljsko bolnico in klinike v Zagrebu. Fakulteta in zemaljska bolni-ca se bosta namestila v dveh ogromnih, lepih, modernih, novih stavbah, ki že stojita od lani na širokem bregu. (Se-daj so v obeh stavbah vojaške bolnice.) Poleg obeh stavb treba zgraditi še no-ve i za fakulteto i za bolnico. V kritje stavbenih stroškov se porabi premože-nje »Univerzitetne zaklade za zgradbo med. fakultete«, »Zaklade za hiralce« in del komasirane »Dobrotvorne zakla-de«, presežek na iz državnih (zemaljs-kih, ne ogrskih) sredstev, pred vsem iz posojila, za čegar kritje poskrbi zemaljski budget. Ta osnova osebuje samo 5 paragrafov, ali je največja ko-mena za ves narod. Prva medicinska fakulteta na slovenskem Jugu! Za-grebško vseučilišče e bilo na popirju ustanovljeno popolno in 3 fakultete so se otvorile 1874. a osnovanje medicins-ke se je odložilo. »Dokler ne bo dovolj sredstev na razpolago«. Dne 1. februar-ja t. l. je sabor s soglasnim skle-pom pozval vlado, naj »najde« ta sre-dstva in koraka z vso naglico na uresni-čenje te stare zahteve naroda, ki je sedaj tem nujnejša, ker se povsod opa-žajo katastrofalne posledice vojne: Tu-berkuloza, sifilis, razne druge bolezni in epidemije, ki jih je povzročila sve-tovna katastrofa. Pri tem se razvidi iz poročila samega, da je večji del po-trebnih poslopij že zgrajen ali pa zgra-jevanje zagotovljeno. Poleg že omenjenih dveh novih modernih zgradb pridejo v vstopet pravkar dovršeno veliko po-slopje zemaljskega roditelja, istotako no-vo poslopje kemičnega laboratorija in higienskega inštituta (dovršeno še pred vojno), nadalje dvoje poslopij (novi fi-zikalni vstav in mestna otroška bolni-ca), za koja poslopja je zagotovljena potrebna denarna svota, garancija in stavbišča. Vsi ti kompleksi oziroma pri-pravljena stavbišča stoje na širokem bregu (zadaj za prvotno cerkvo, na griču nad Vlačko ulico), tako da je nov jedro projekt. Zemaljske bolnice, za katerega treba dobiti približno deset milijonov kron. Ne dvomi se, da bo predloga v saboru samem gladko spre-jeta vkljub temu, da je baš sedaj na mizi vprašanje finančne podrejenosti Hrvatske, podeljenja vojnih davkov, nagodbe in da se v tej dobi pristojni spori med Hrvati in Madžari. Vendar se bo predloga sprejela in dobi najbrže tudi brez odloga sankcije, tako da se ta lepi in na vso narodno kulturo, zdravje in ohranitev vevlačni projekt dovrši in uresniči.

Razne stvari.

Smrt romunskega pesnika. V Jas-siju je te dni umrl pesnik in politik Barbu de la Vrancea. Bil je eden najhujših so-vražnikov Filipescu ter je nastopal s hujs-kajočimi govori proti Avstriji.

Strašna smrt narednika Auerja v Lincu. Na strašen način si je vzel življenje narednik 14. pp. Fran Auer. Nesrečnik, ki je močno trpel na živcih, je šel na streho svoje hiše, si je porinil bodalo proti srcu in se vrgel potem na cesto. Bodalo je obti-čalo do ročaja v prsih nesrečnika. Zapušča mlado ženo.

Vojna nevesta. Pred nekaj dnevi se je vršila pred kazensko sodnijo v Selmcu razprava proti 27 letni knjigovodkinji vdo-vi Margareti Haberkorn. Slučajno se je bila seznanila z neko mlado pisateljico, ka-tera ji je pripovedovala, da je na potovan-ju na Bavarsko spoznala nekega mladega vojaškega zdravnika dr. Kramerja. Rekla je tudi, da ji je mladi zdravnik jako ugajal in da želi z njim nadaljnih zvez. Slučajno se je vdova Haberkorn pred poroko tudi imenovala Kramer. Zvita Haberkorn je to priložnost nesramno izkoristila. Povedala je, da je omenjeni štabni zdravnik dr. Kramer njen brat in da je pripravljena po-sredovati pismeno med njo in bratom. Pi-sateljica je z vsem navdušenjem pisala lju-bavna pisma štabnemu zdravniku in jih iz-ročala Haberkornovi. Ta ji je dostavljala odgovore štabnega zdravnika, katere je seveda sama sestavljala. Trajalo je to od leta 1914 do februarja 1918. Zaljubljena pisateljica je pošiljala svojemu dozdnev-ne-mu ljubimcu tudi pošne zavoje z razno vsebino, katere je tudi dobivala Haberkor-nova in jih seveda ni pošiljala štabnemu zdravniku dr. Kramerju. Ko je omenjena zaljubljenka le silila v Haberkornovo, naj ji vendar pove, kakaj zdravnik ni nikdar na dopust, si je zamislila Haberkornova, da je bil doktor težko ranjen, da so mu am-putirali jedno roko in da radi tega ne more videti še nekaj časa svoje neveste. Haber-kornova je bila tačas izvalila iz zaljubljen-ke denarja okoli 5000 K. Slednjič ko je za-ljubljenki pohajal denar, se je vendar za-vedla in naznanila vso to reč policiji. Haber-kornova je prišla pred sodnijo, kjer so jo obsodili na 3 leta in 1 mesec in na iz-gubo časti za dobo petih let.

Darila.

Ob veselem spominu na idrijski »Ka-non« in na one v njem samem, največkrat v dimu težko prebite ure, se je na bojišči za Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani med zbranimi zbrala zbirka 30 kron, po-slana po enem članu letalskega kluba, ta-časno sedež v . . . s splošno zbranim kli-čen »Živela zbrana Jugoslavija!«

Za slepe vojake. V ta namen so po-slali deželnemu odboru darove: C. kr. okr. sodnija v Žužemberku 70 K; č. g. dekan Fran Höpigmann na Vrhniki, zbirko solar-jev, 35 K; c. kr. okrajna sodnija v Kosta-njevič 70 K; učiteljski zbor c. kr. državne realke mesečni 1 odstot. prispevek od plač 23 K; družba pri Molanu na Zdolah - Bre-žice 50 K; Kranjska deželna vinarska za-druža v Ljubljani 500 K od čistega dobička iz leta 1917; upravnštvo »Slovenskega Naroda« iz listov zbirke v I. četrtletju 1917 100 kron.

Za slovensko šolo v Mariboru so na-dalje darovali: Posojilnica pri sv. Lenartu 1000 K (prva pokroviteljica), Franc Ogri-ček, župnik v Dromiljah 5 K, Josip Berlič, nabral med Slovenci v Horgasu 30 K, Vil-ko Weigl, trgovec v Mariboru del čistega dobička za prodane slovenske razglednice 50 K, Franc Stelzer, četovodja 117. polka, nabral med slovenskimi vojaki 83 K, Eri-ka Francž v Rogozji 50 K, Josip Klemen-čič, učitelj pri Sv. Trojici 20 K, upravnštvo »Slov. Naroda« 260 K, Franc Lovrenko,

župnik v Razboru 10 K, dr. Alojz Rakun v Sevnici 10 K, Marica Pušenjak, učiteljica pri Kapeli, nabrala pri otrocih 1. do 4. raz-reda 30 K, Rudolf Pevec v Mozirju 20 K, Anton Krepek v Mariboru 5 K 10 v. gđ. Teic v Hočah 10 K, A. Golob 10 K, J. Je-ras 10 K, gospa Jeras 5 K, J. Andlovic 5 kron, gđ. A. Hočevar 4 K, neimenovan v Hočah 4 K, dr. Maks Pregl v Vuzenici 10 kron, Miloš Oset na Muti 10 K, Karel Gu-ček, kaplan na Muti 3 K, Anton Mravljak, župan v Vuzenici 10 K, Alojz Grubelnik v St. Janžu 10 K, Anton Plemen v Dravčah 1 K, Simon Jernik v St. Janžu 5 K, Miha Rogina v Dravčah 10 K, neimenovana v Tr-bonjah 10 K, Ivan Mankoč v Mariboru 100 kron, gđ. Cencka Horvat v Mariboru 100 kron, Mirko Lesnik, učitelj v St. Vidu pri Ptuj 10 K, Mirko Muršec v Blanskem 100 kron, poročnik Ivan Trinkaus 20 K, Josi-pina Krulc v Slov. Bistrici 20 K, Pavel Za-fušnik v Spod. Novivast 20 K, poročnik Ju-lij Dervovšek 25 K, nadporočnik Suzum 10 kron, Jakob Vrečko v Mariboru 10 K, Tere-zina in Heda Lovrec v Mariboru 5 K, po-ročnik Janko Gračnar 10 K, Alojz Neu-dauer, pos. tajnik v Zgor. Radgoni nabral med Slovenci, Čehi, Srbi in Hrvati pod na-rodnim geslom 82 K, Franc Sinko, župnik pri Sv. Martinu 15 K, Mirko Gruđen, rav-natelj podružnice Ljubli, kreditne banke v Celju 20 K, Fr. Ks. Petek na Ljubnem 50 K, Fr. Stumberger v Brežicah 10 K, Jernej Tominc v Lembahu 10 K, Jurij Gril, posest-nik v Gradišči pri Lučanah 100 K, Janez Rožman, župnik v Zavodnjem 20 K, gđ. Stana Pertotova v Trstu nabrala med tr-žaškimi planinci 234 K, Josip Holy v Bre-žicah 8 K, Ana Jerič v Skaljah pri Velenju 4 K, Anton Rovter v Gornjem gradu 5 K, Ivan Zapečnik, župan v Ribnici 300 K, Ma-rija Lesnik v Radvanju 5 K, poročnik Bo-židar Gajšek 20 K, mag. pharm. Alojz Ben-kovič v Mariboru 10 K, poročnik Alojz Ma-lenčič 10 K, Anton Koder, notarski kandi-dat 10 K, Edi Vavpotič 5 K, Rudolf Pust v Krčevini 5 K, Anton Arhar v Mariboru 10 kron, Anton Ornik v Mariboru 10 K, Franc Korošek, nadžupnik pri Sv. Križu 100 K, Anton Šlamberger, veleposestnik v Serkov-cih 100 K, Bralno društvo v St. Ilju 30 K, Miha Lendovšek, župnik v Makolah 100 K, Posojilnica v Makolah 100 K, M. Vauhnik pri Sv. Marku 10 K, Franc Stufec, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici 10 K, Franc Trop, župnik pri Sv. Marjeti 10 K, Eliž Kramberger, zdravnikova soproga pri Sv. Lenartu 10 K, Janez Ev. Stuhec ter enolet-ni prostovoljec poddesetnik Josip Zeleznič nabrala pri 1/33. in 36. stotnjici 162 K. Ro-doljub posnema! Prispevke je pošiljati na naslov moške podružnice družbe sv. Ci-riila in Metoda v Mariboru. — Solski odsek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. maja: Julij pl. Hornik, gra-šak, 62 let, Poljanska cesta 16.
Dne 9. maja: Ana Virt, postrežnica, 54 let, Radeckega cesta 9.
Dne 10. maja: Anton Zgonc, pleskar-ski vajenec, 15 let, Streliška ulica 10.
Dne 12. maja: Mira Kotar, fotografo-va hči, 18 let, Rimska cesta 24. — Fran-čiška Boldin, kuharica, 44 let, Radeckega cesta 9. — Jospina Leskovec, hči delav-ke, 9 let, Streliška ulica 15.

V deželni bolnišnici:

Dne 6. maja: Alojzij Husa, sin čast-niškega namestnika, 15 ur.
Dne 7. maja: Ivan Hrast, nadučitelj v pok., 57 let. — Marija Cencelj, dninarica, 61 let.
Dne 8. maja: Frančiška Žagar, kuha-rica, 44 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

STARI ZOBJE

se kupujejo po najvišjih cenah. Stari trg 15, II. nadst. v Ljubljani. 2321

Gospodična, 17 letstara, pri-dna, ki se je v trgovini učila že poldrugo leto, želi dokončati svojo učno dobo v večji trgovini, najraje na deželi. Cenj. ponudbe pod: »Veselo do trgovine 2284« na upr. »Sl. Nar.«

Išče se poštena ženska

srednjih let za v vilo na deželi. Razu-meti mora gospodinjstvo, likanje in šivanje. Imela ne bo nikakega teškega dela. — Beti Orehek, Kolodvorska ulica št. 26. 2320

400-500 raznovrstnih praznih stekle-nite od mineralnih voda in likerjev ima naprodaj — Mirko Wein-berger, Zagorje ob Savi. 2349

Namizne drobilne mline

prilpavne za mlenje vseh vrst žita prodaja komad po 75 K Adolf Oppen-heim, Morav. Ostrava, Brücken-gasse 13. 2332

METLE

I. vrsta, dvakrat, trikrat in štirikrat vezane razpošilja trvdka 2351
Jakob Vatovec, Trst.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštneem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron.

98% žveplo

(žvepleni prah) se odda v večjih množinah. — Ponudbe pod »Žveplo 2261« na uprav. »Sloven. Naroda«.

Pozor!

Cepjenje prašičev proti rdečici se bo vršilo letos v mestni kavlnici dne 21, 22. in 23. maja, vsakokrat popoldne od 2—5. — Za cepjenje se plača 2 K od prašiča. 2303

Krapinske Toplice

(Hrvaško).
zdravilo protiv. revma, ischias.
Pojasnila in prospekti zastojni. Dobra prehrana zagotovljena. 1421

Velika izbira

pokrajinskih, umet-niških in drugih

razglednic.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

Kam o Binkoštih???

Ne prezrite! Veliki dve uri trajajoči binkoštni spored se prične

v KINO CENTRAL v dežel. gledališču že jutri v petek 17. maja

Posvečeno zakladu cesarice ZITE za mladinsko skrb:

Otrok mojega bližnjega

Ljudska igra v filmu s predigro in v štirih dejanjih. V glavni vlogi: ENAR LANGENBERG in provrstni dunajski igralci.

ESKIMA OTROK

Izvrstna veselogra v treh dej. V glavni vlogi slavna ASTA NILSEN. Prve predstave vsak dan tudi za mladino. Pri teh 2 uri trajajočih predstavah neznatno za 10 vinarjev zvišane cene. 2345

Anton Verovšek

bivši uradnik Češke industrijalne banke v Ljubljani, sedaj črnovojniški korporal pri pešpolku št. 17

v četrtek dne 16. t. m. ob 9. uri dopoldne, po dolgi, mukepolni bolezni, ki si jo je nakopal pri zvestem izvrševanju svojih vojskih dolžnosti, bogu vdano preminil.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto dne 18. majnika 1918 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Marije Tere-zije cesta št. 13 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Ma-rinijega oznanenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 16. majnika 1918. 2354

Žalujoči ostali.

Marija Bostjančič

posesnica in mesarica

v sredo dne 15. t. m. ob 3. uri popoldan previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v petek dne 17. maja 1918 ob 4. uri popoldan iz hiše žalosti Sv. Petra nasip št. 57 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 15. maja 1918. 2353

Žalujoči ostali.

Kristijan Starkl

trgovec in posestnik

v sredo po noči, previden s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v petek ob 3. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Sevnica, 15. maja 1918. 2348

Anka Starkl roj. Karjan, soproga. Jožeta Starkl, mati. Ernest Starkl, ces. in kr. nadporočnik v rezervi. Rudolf Starkl, ces. in kr. davčni oficijal, brata.

Kupujem:

les za jame od 12 cm naprej
na mt

mehak okrogel les,
smrekovo lubje } lansko in le-
čreslo } tošnje

kostanjev les } od 10 cm naprej
hrasov les }

Prosim ponudbe s skrajnimi ce-
nami, množino in navedbo roka
za oddajo 1745

Vinko Vabič, Zalec, 8
Spodnje Štajersko.

Kuizantno poslovanje. Takojšnje
plačilo proti duplikatom.

brez odbitka rentnega davka.
Ustanovljena l. 1881.